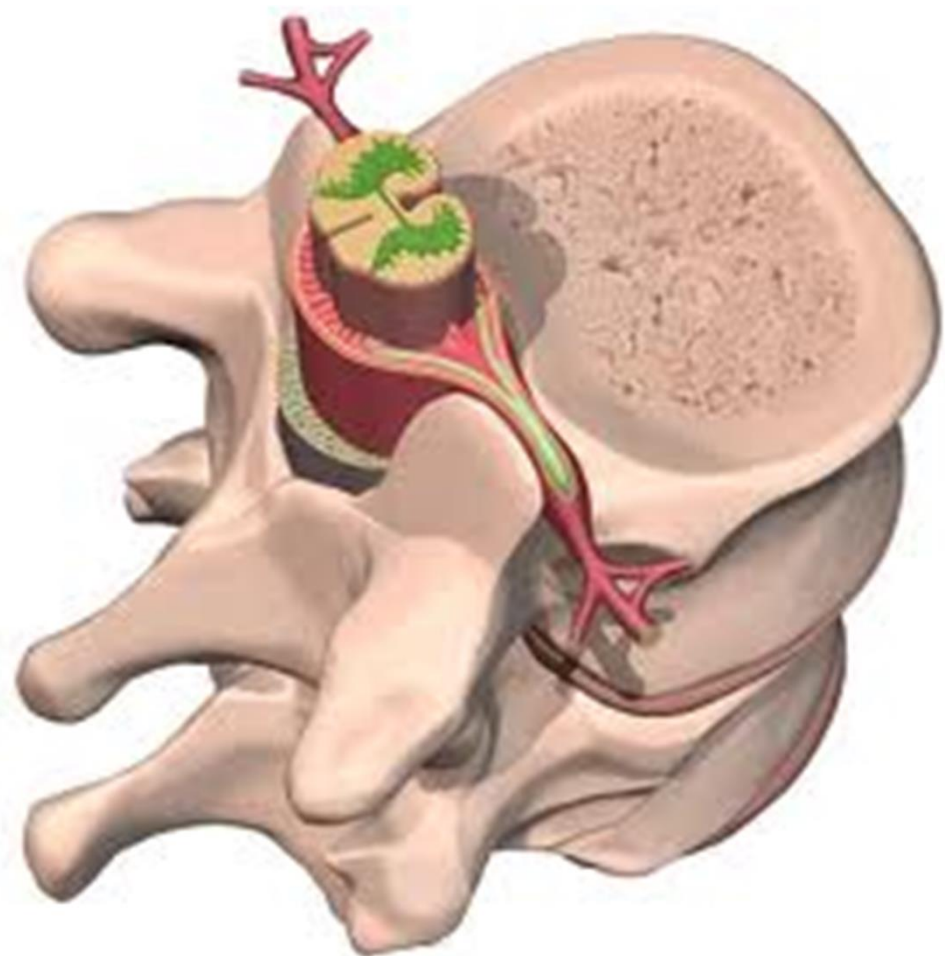
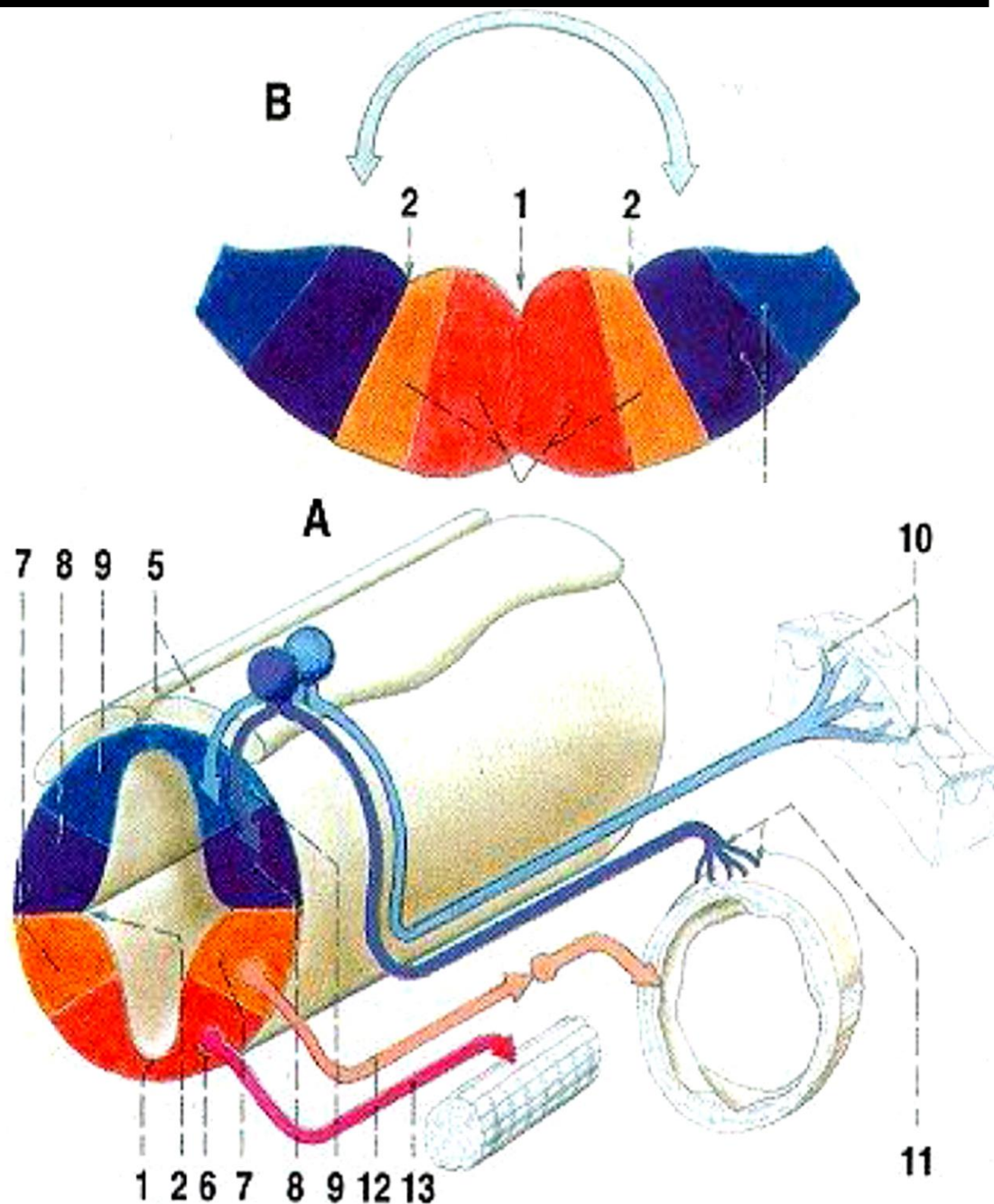
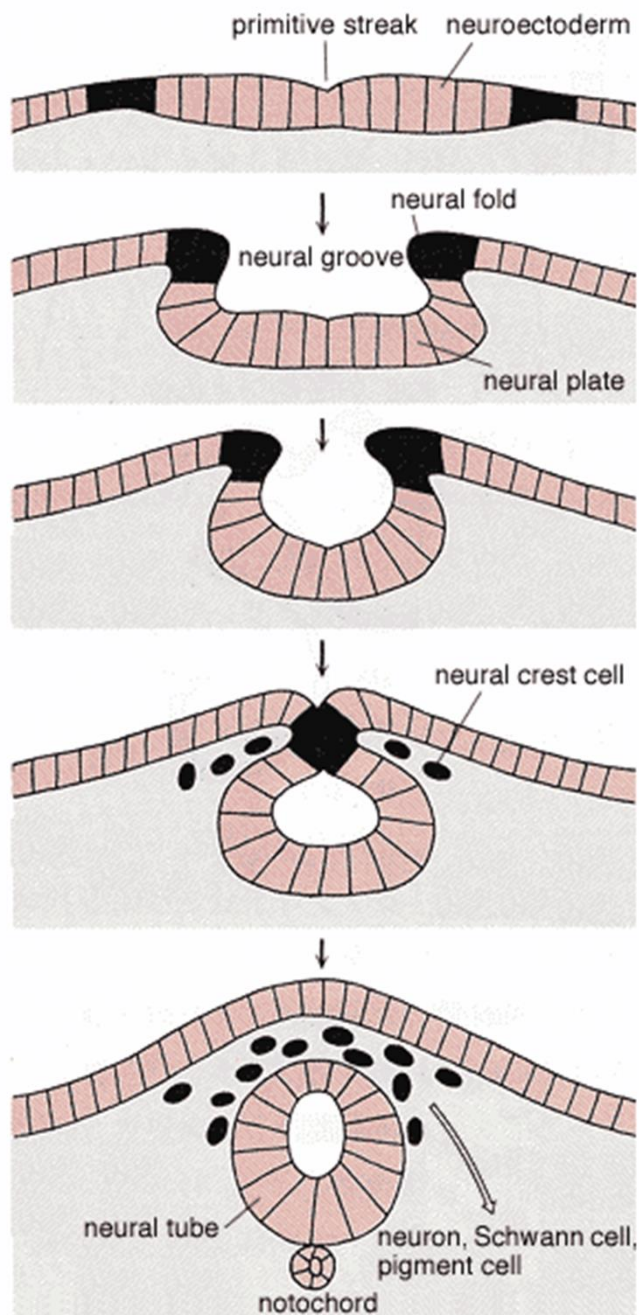

Mícha - Medulla spinalis

Vývoj neurální trubice v oblasti míchy

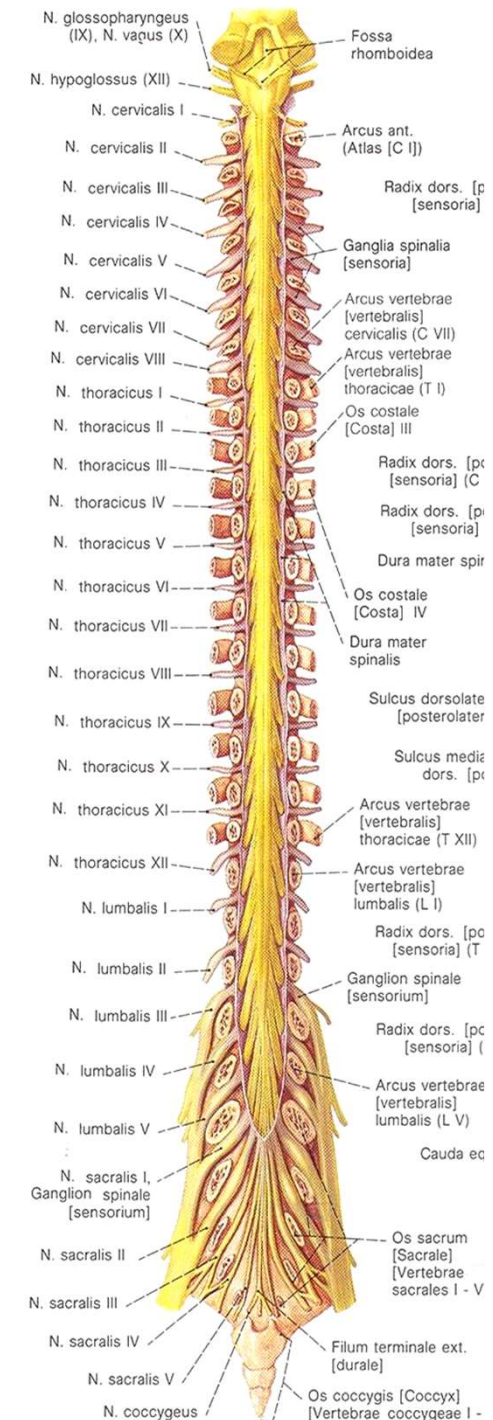

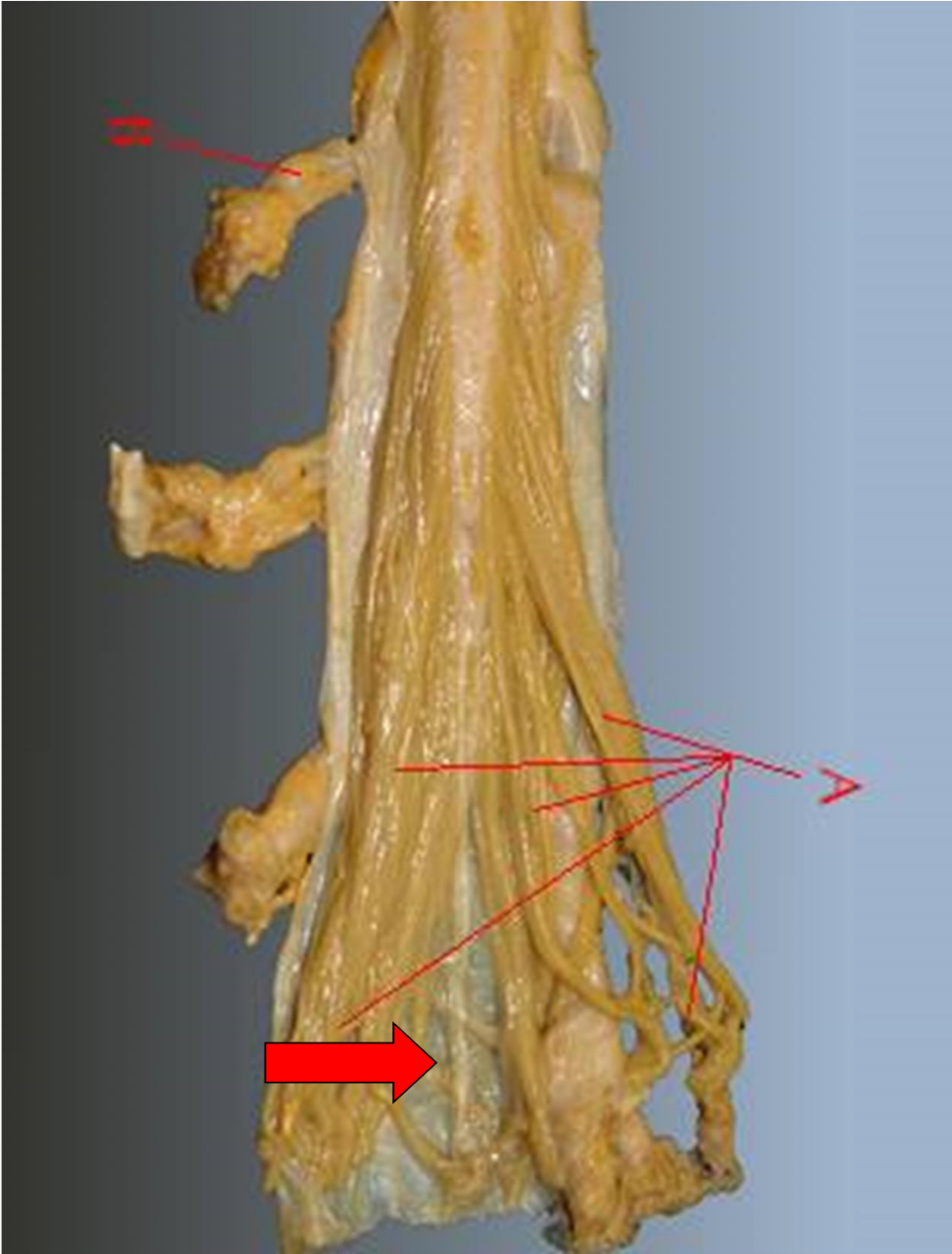
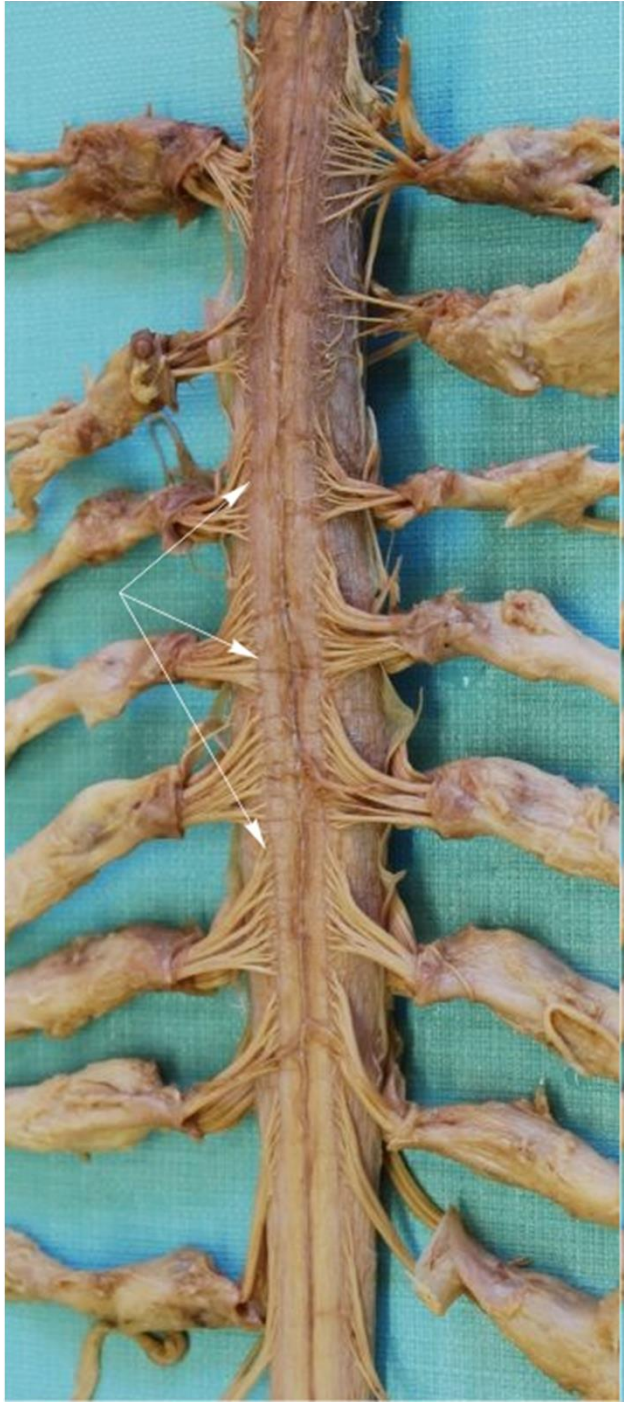
MÍCHA - Medulla spinalis

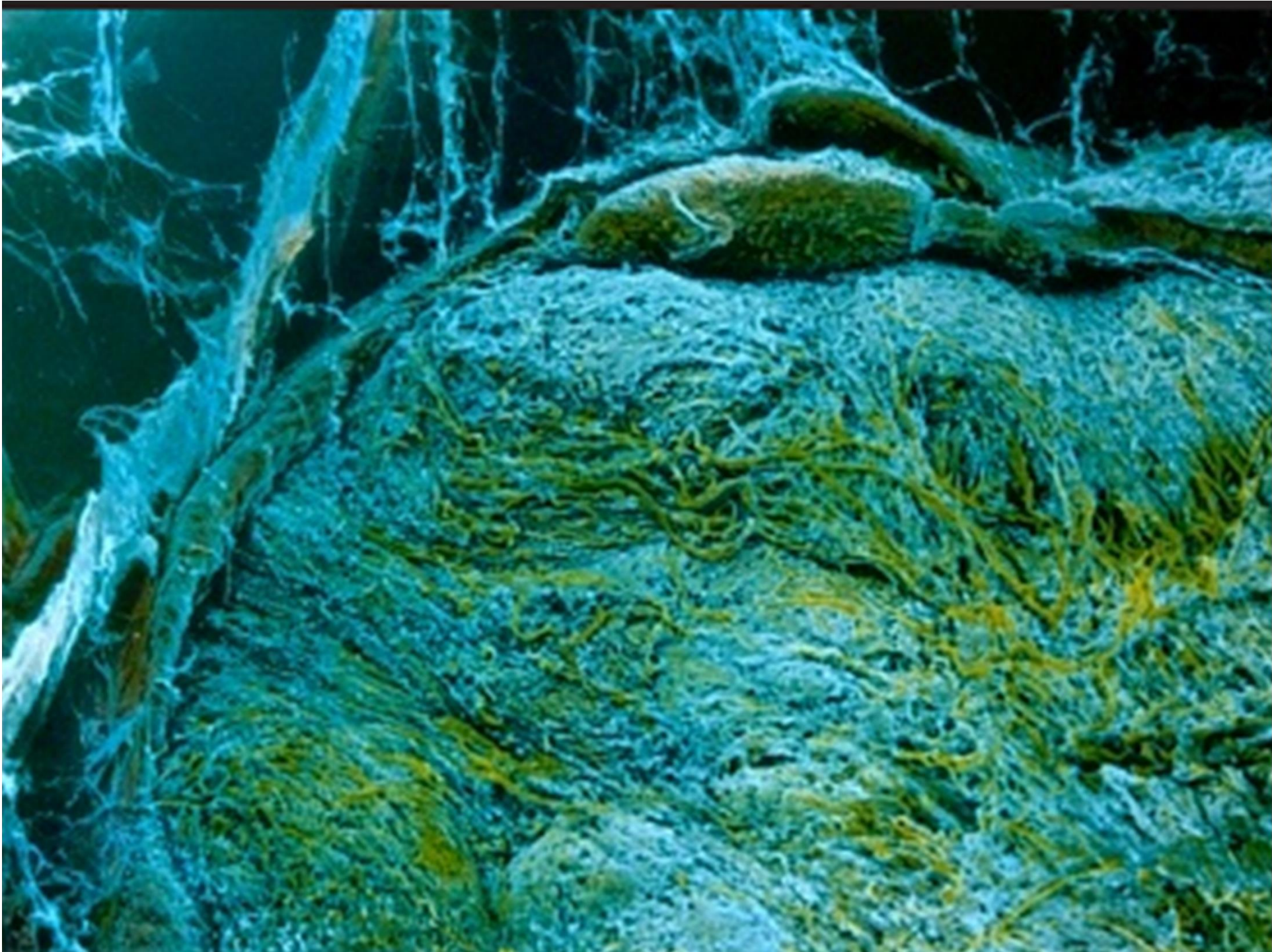
- délka 40 – 50 cm, tloušťka 1cm
- váha asi 30g
- uložena v páteřním kanále
- sleduje zakřivení páteře

Kraniálně: pokračuje v medulla oblongata, hranice tvoří decussatio pyramidum (ve fissura mediana anterior) nebo odstup I. míšního nervu

Kaudálně: **conus medullaris** (♂ hrot leží na úrovni meziobratlové ploténky L1-2, ♀ tělo L2) – **filum terminale** (25 cm, tlusté 1mm) část páteřního kanálu v kaudální části lumbální a celé sakrální je vyplněna jen nervovými kořeny – **cauda equina**

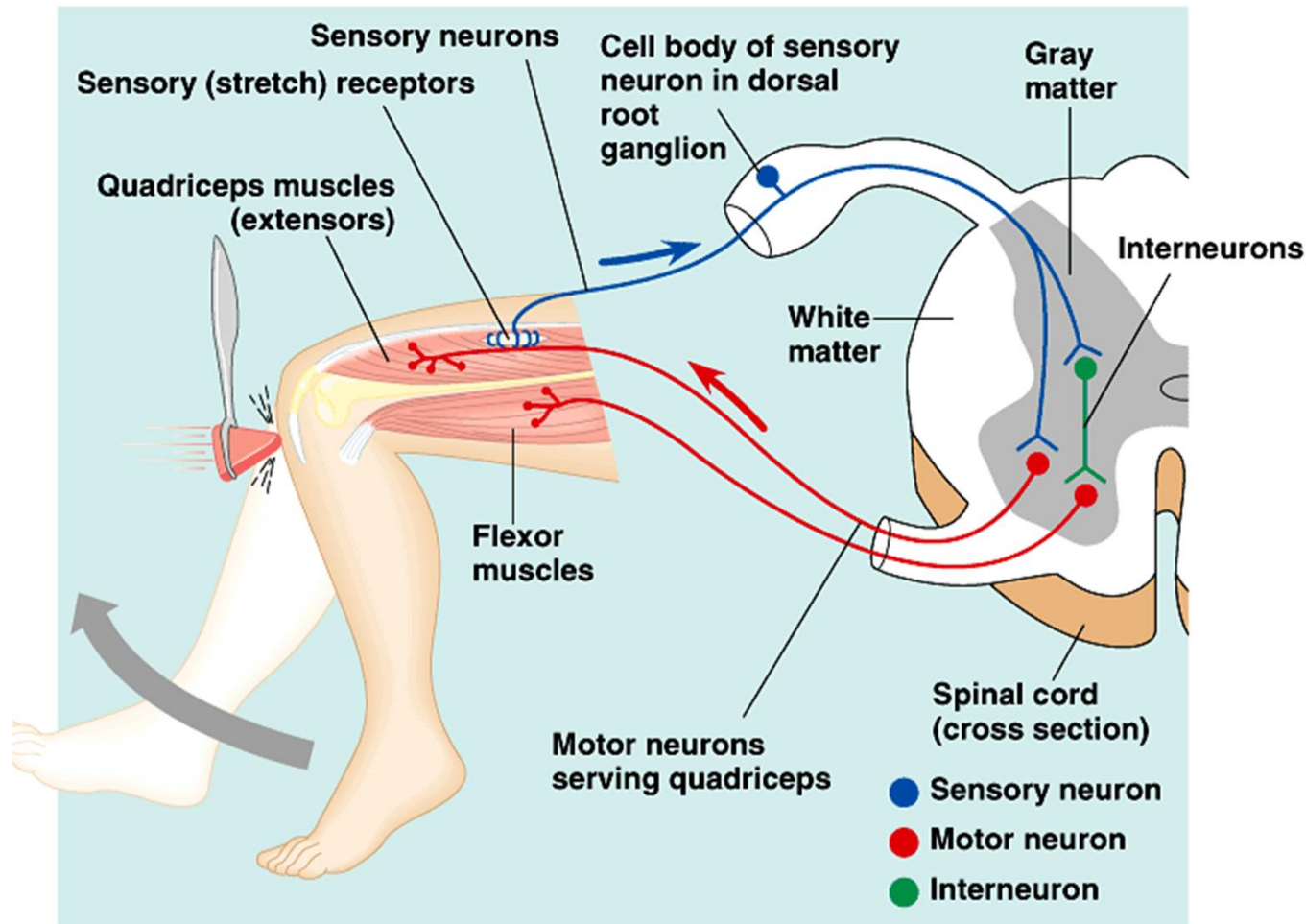

Mícha

- zachovává stavbu původní neurální trubice s centrálním kanálem uprostřed
- na úrovni míchy se realizují jednoduché nepodmíněné reflexy

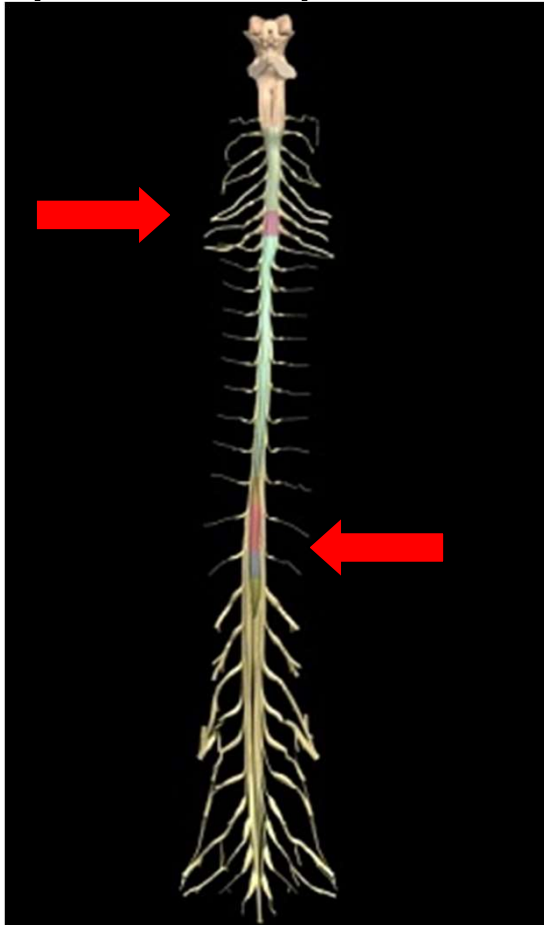
Mícha

• tloušťka míchy není ve všech oddílech stejná - ztluštění

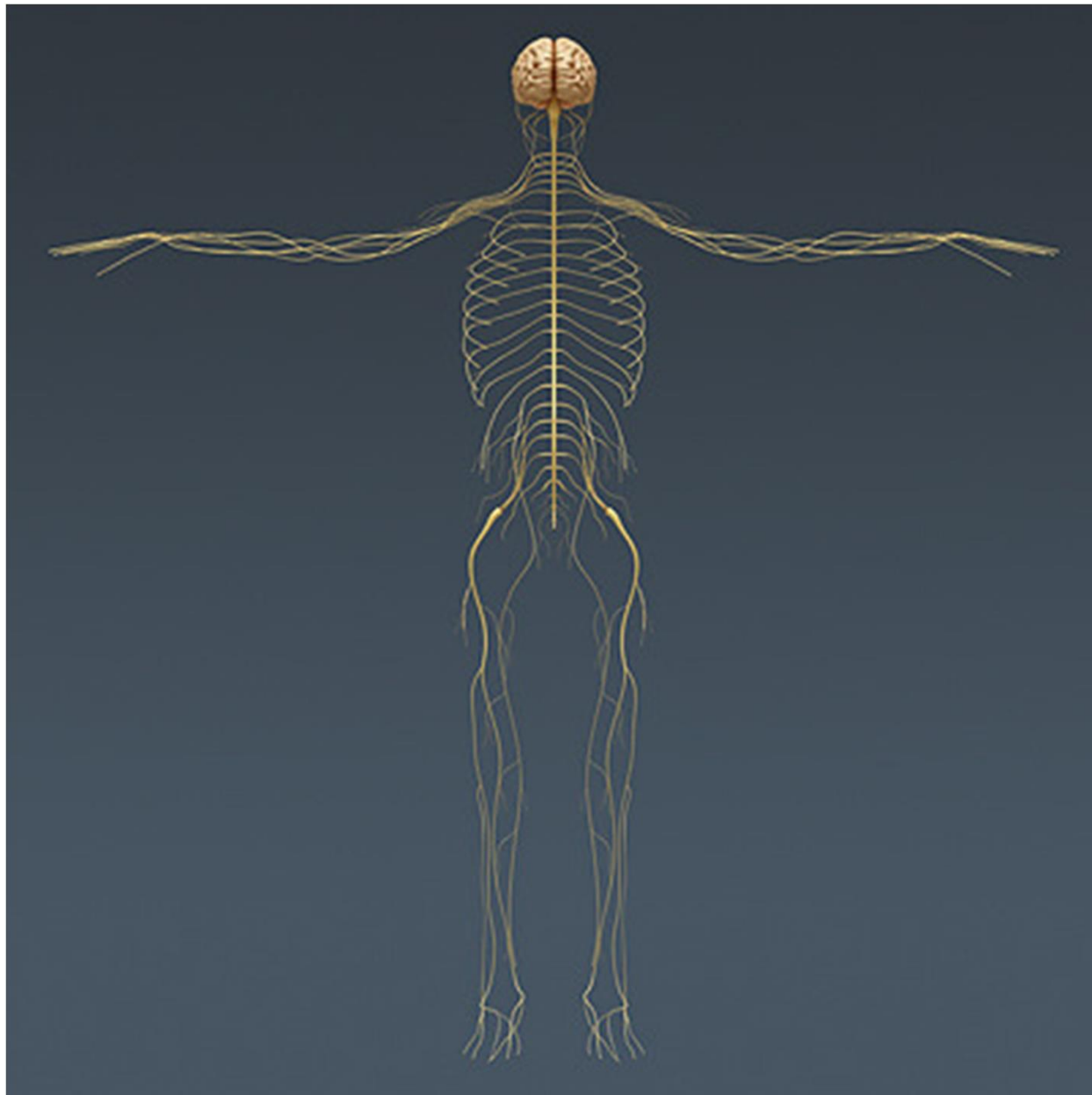
intumescentia cervicalis (C3-T2)

intumescentia lumbalis (T9-L1)

místa odstupu nervů pro končetiny

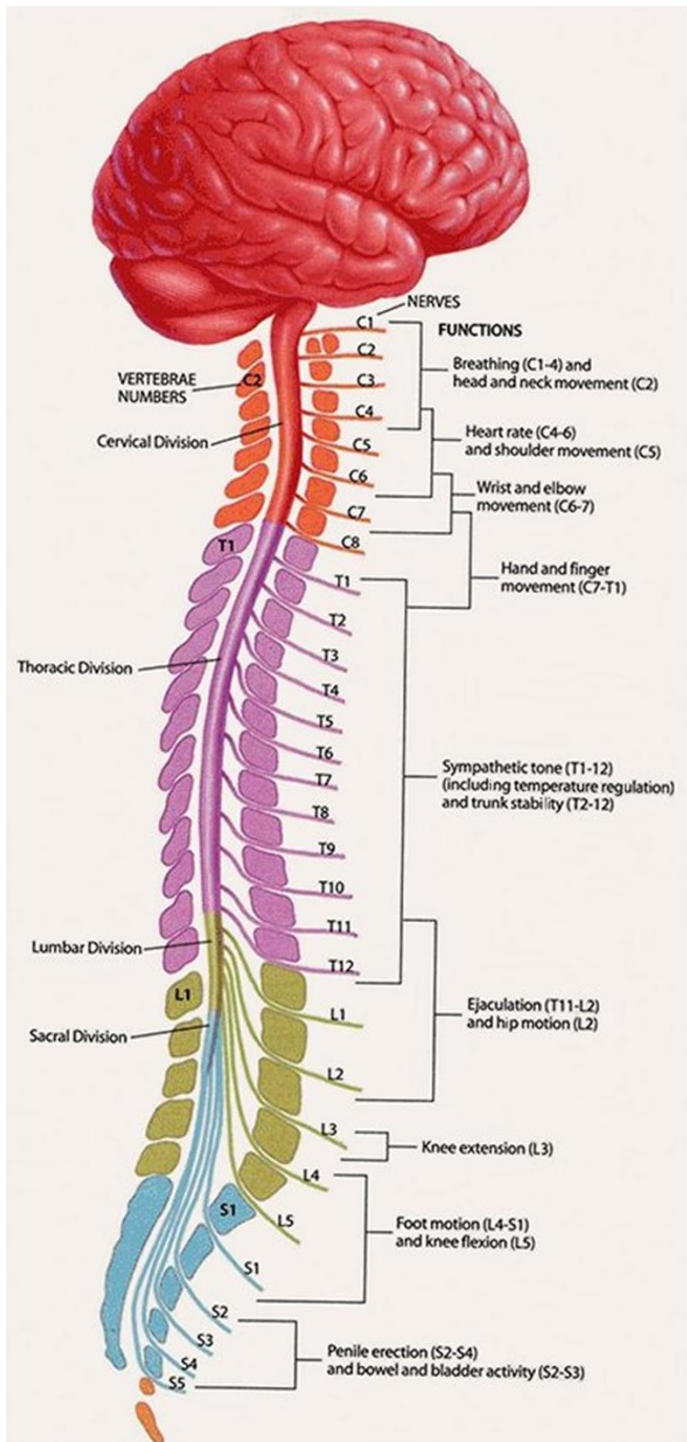
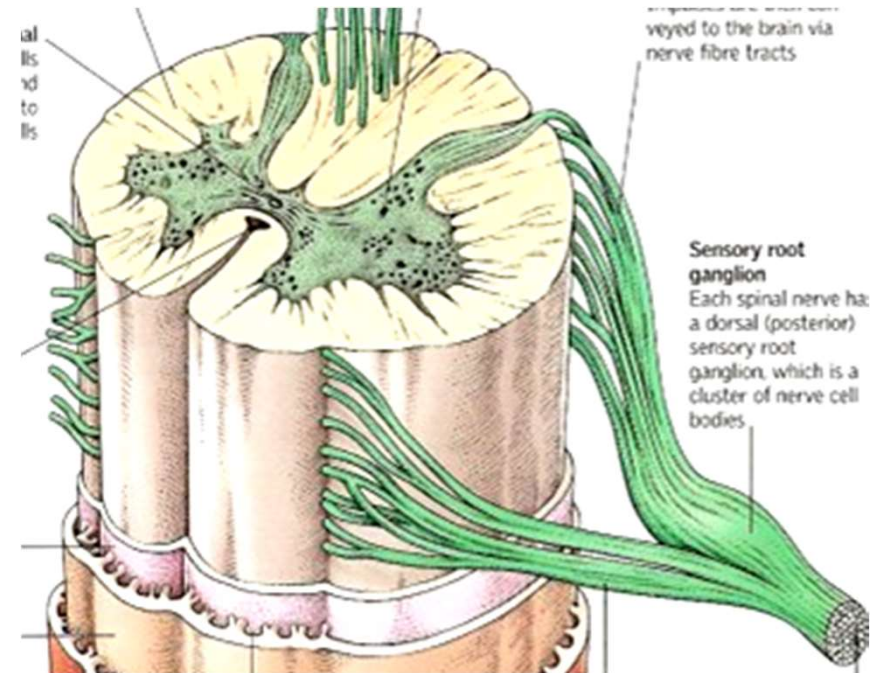

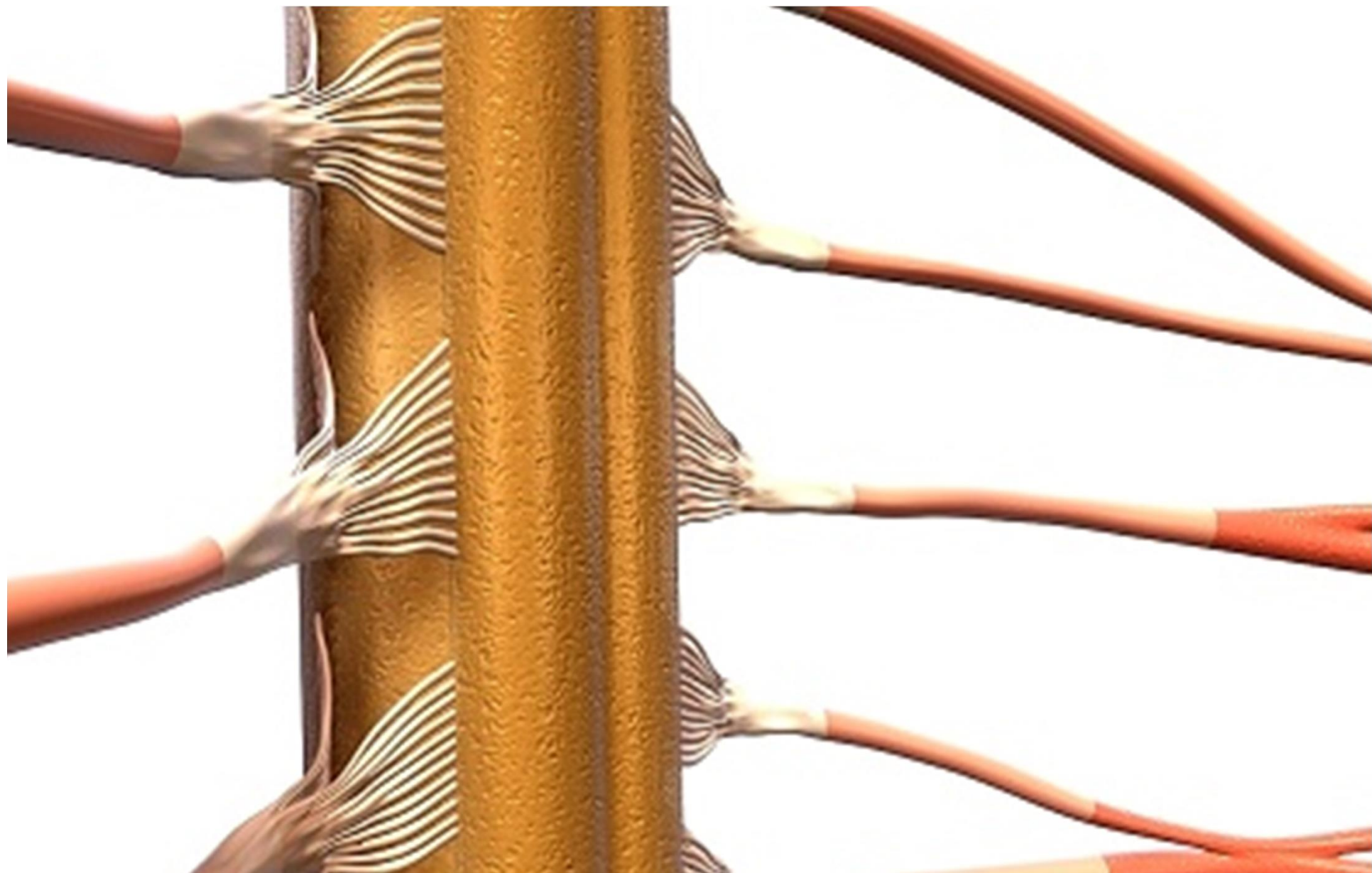

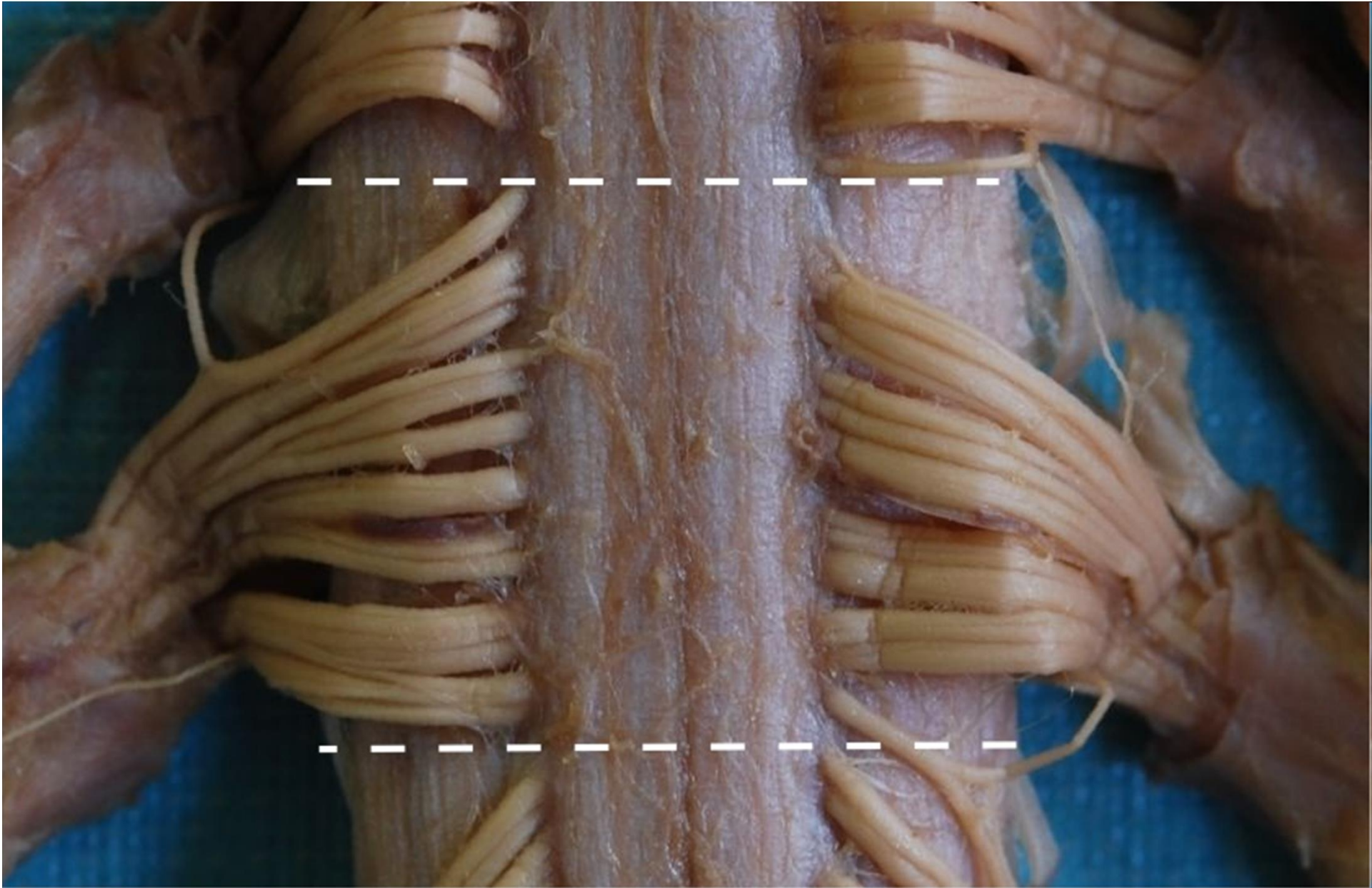
Míšní segment

- úsek míchy ze kterého odstupují fila radicularia (kořenová vlákna) jednoho páru míšních nervů

- přední kořen = radix anterior
- zadní kořen = radix posterior
- Ganglion spinale

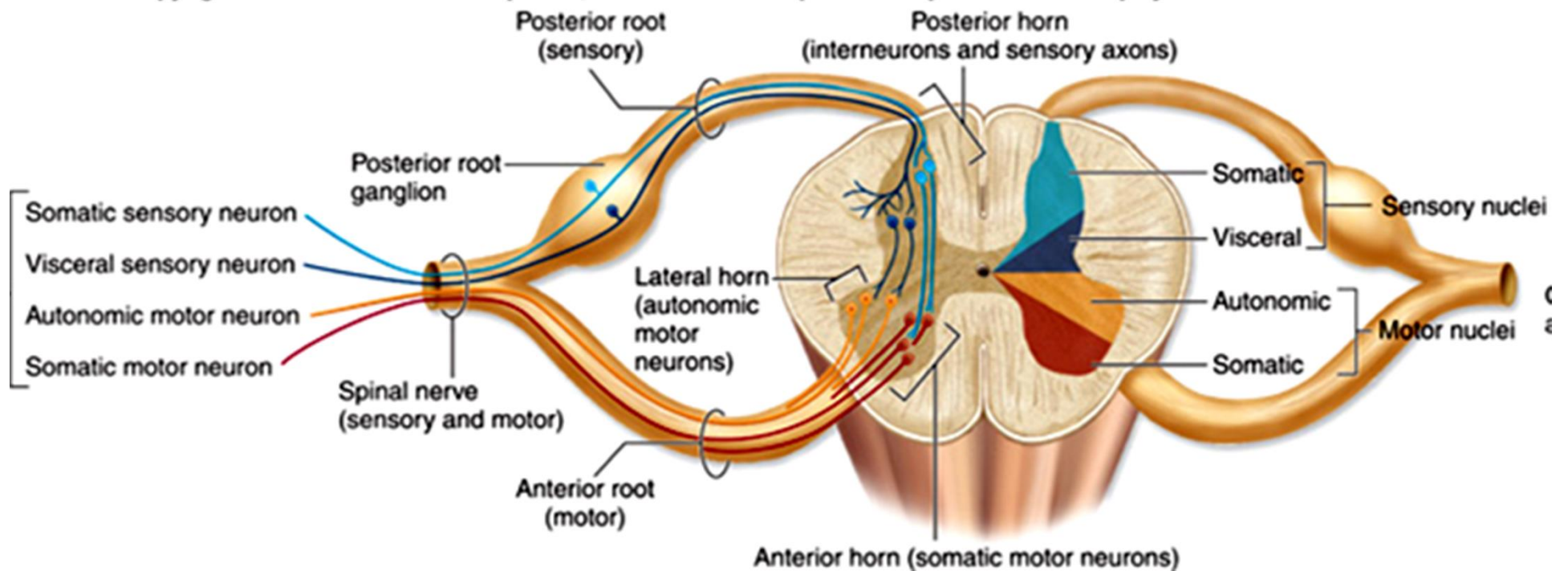
Stavba míšního nervu

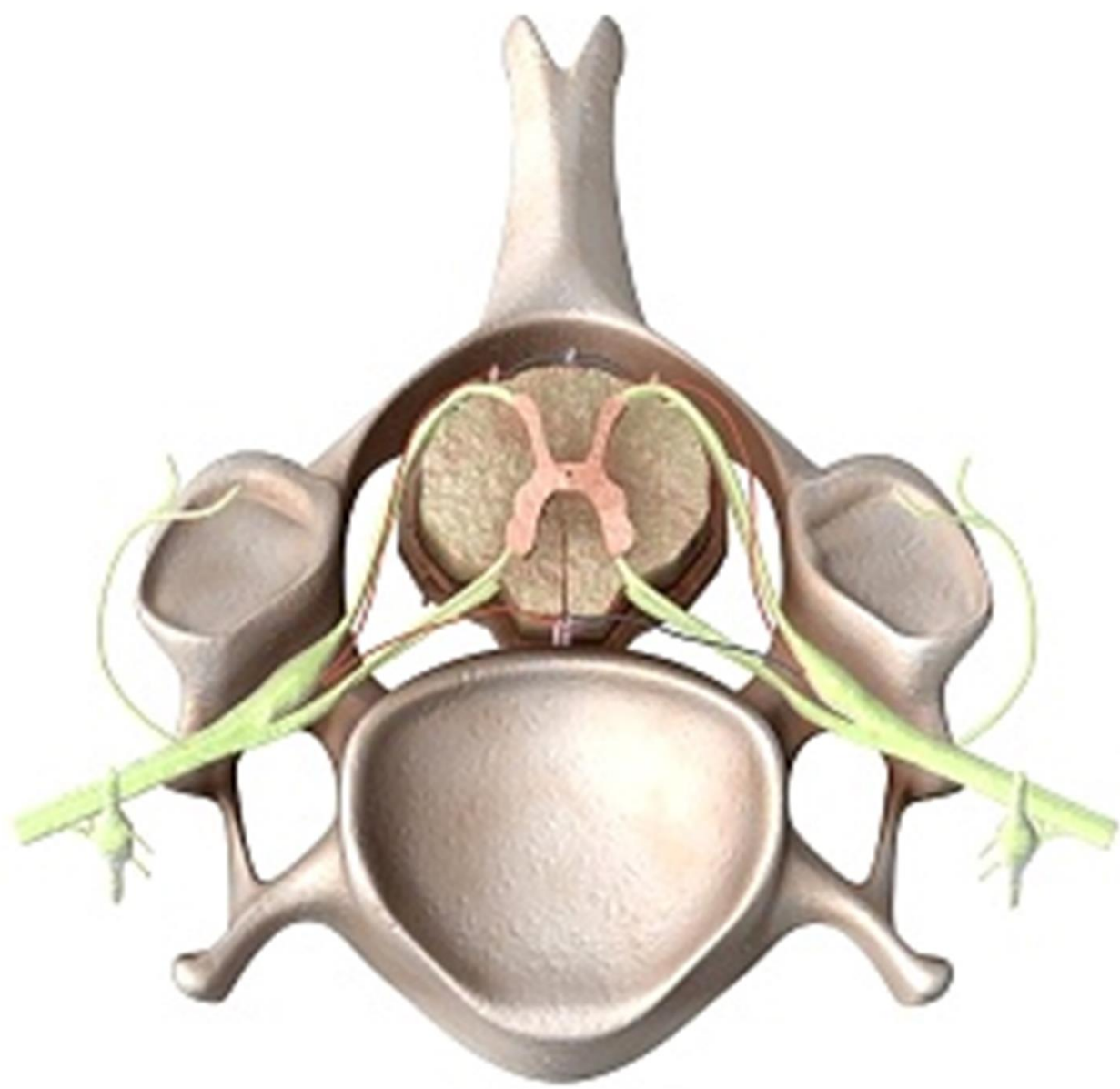
- radix anterior: motorický
- radix posterior: senzitivní
- Ganglion spinale

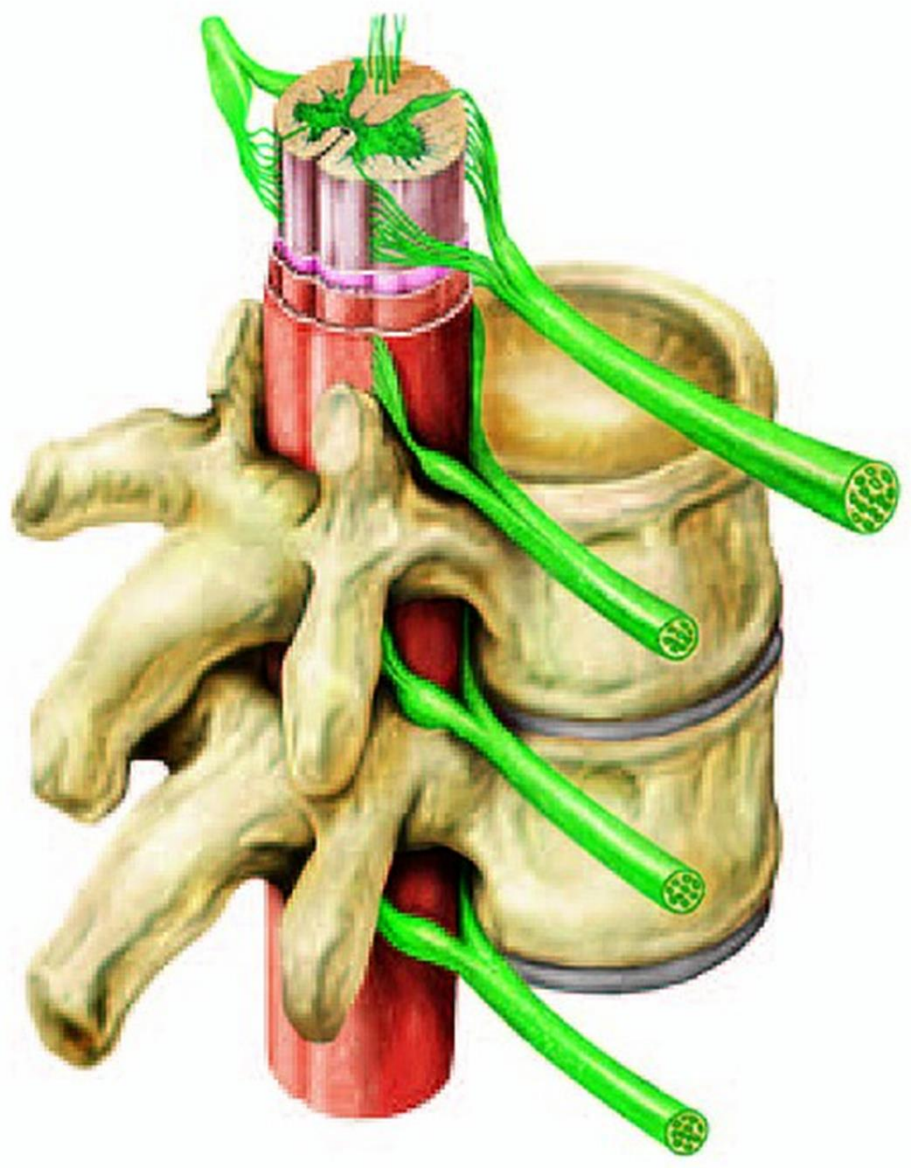
Míšní nerv

ramus dorsalis
smíšený

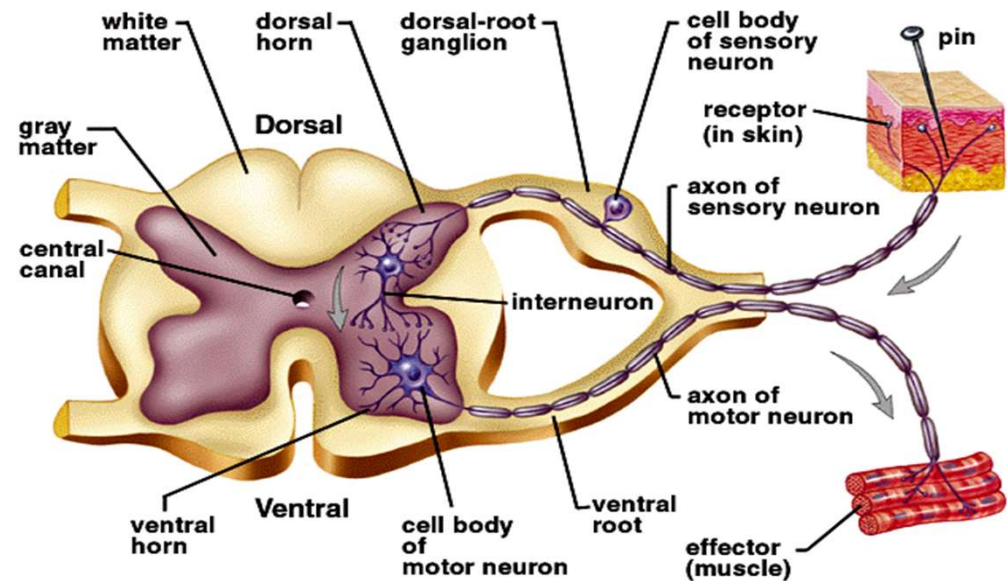
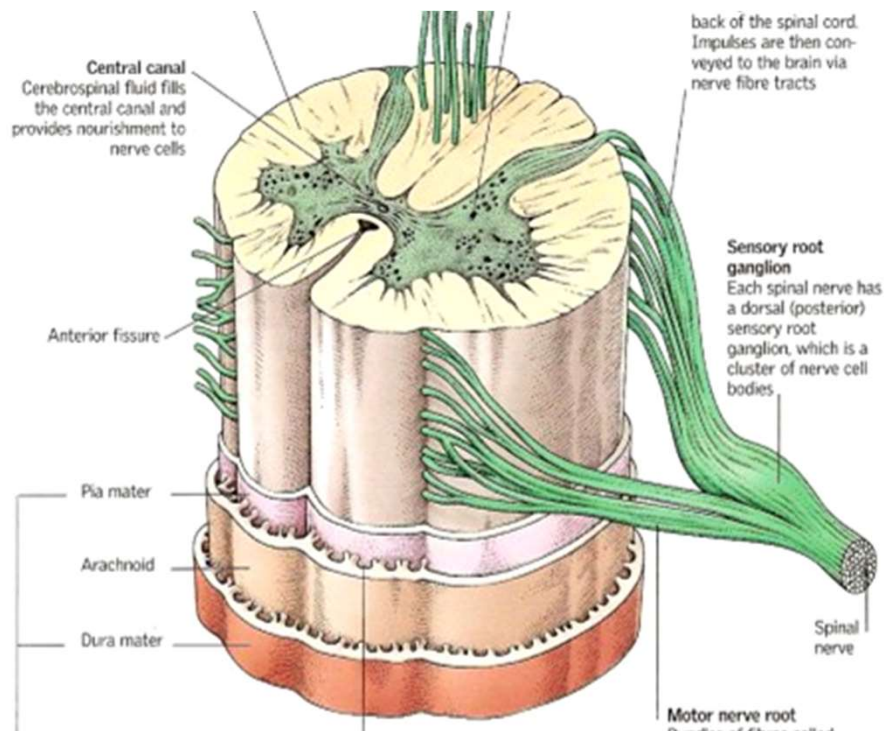
ramus ventralis
smíšený

- počet míšních segmentů odpovídá počtu míšních nervů
- Krční oddíl** (*pars cervicalis*): 8 segmentů (C1-8), C1 vystupuje mezi týlní kostí a atlasem, *nervi cervicales*
- Hrudní oddíl** (*pars thoracica*): 12 segmentů (Th1-12), *nervi thoracici*
- Bederní oddíl** (*pars lumbalis*): 5 segmentů (L1-5), *nervi lumbales*
- Křížový oddíl** (*pars sacralis*): 5 segmentů (S1-5), *nervi sacrales*
- Kostrční oddíl** (*pars coccygea*): 1 segment (Co1), *nervi coccygei*

- **podélné rýhy**

Fissura mediana anterior

Sulcus medianus posterior

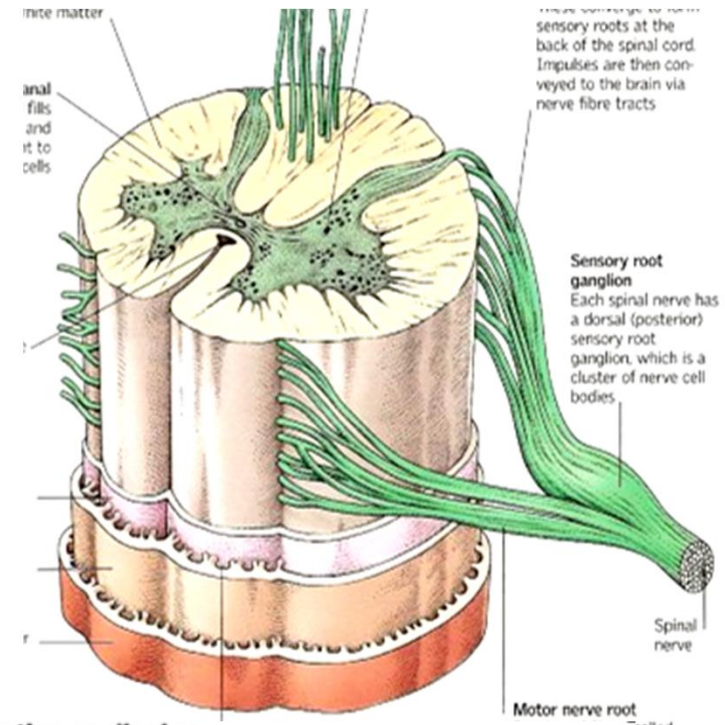
Sulcus anterolateralis

Sulcus posterolateralis

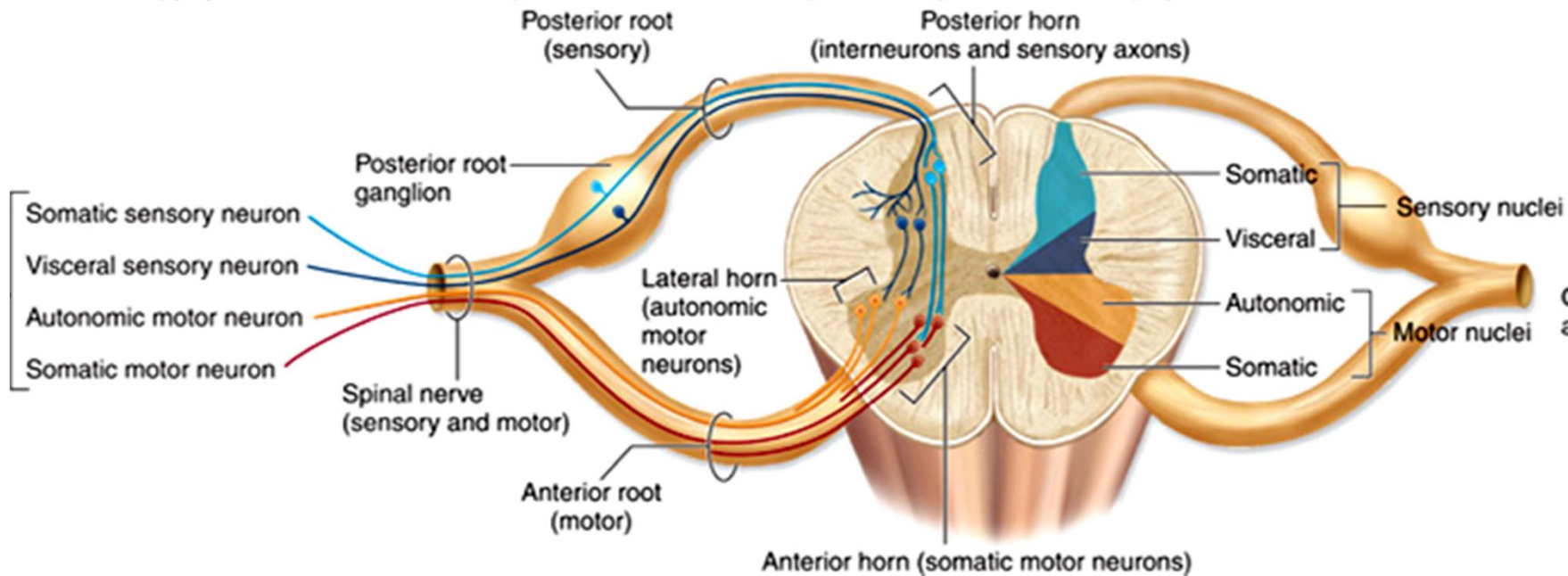
Sulcus intermedius posterior

- **sulcus anterolateralis** (motorické)

- **sulcus posterolateralis** (senzitivní)

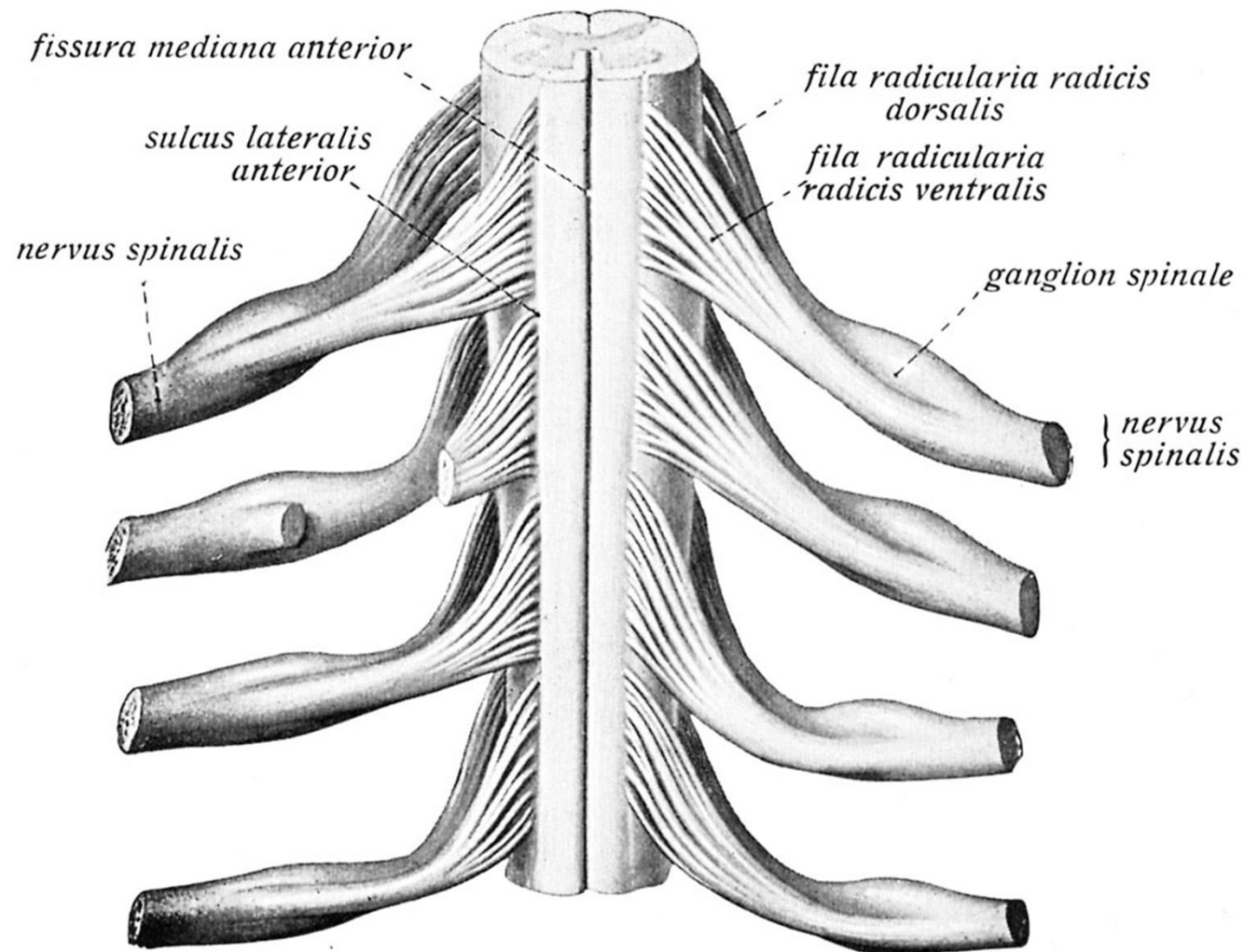

Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc. Permission required for reproduction or display.

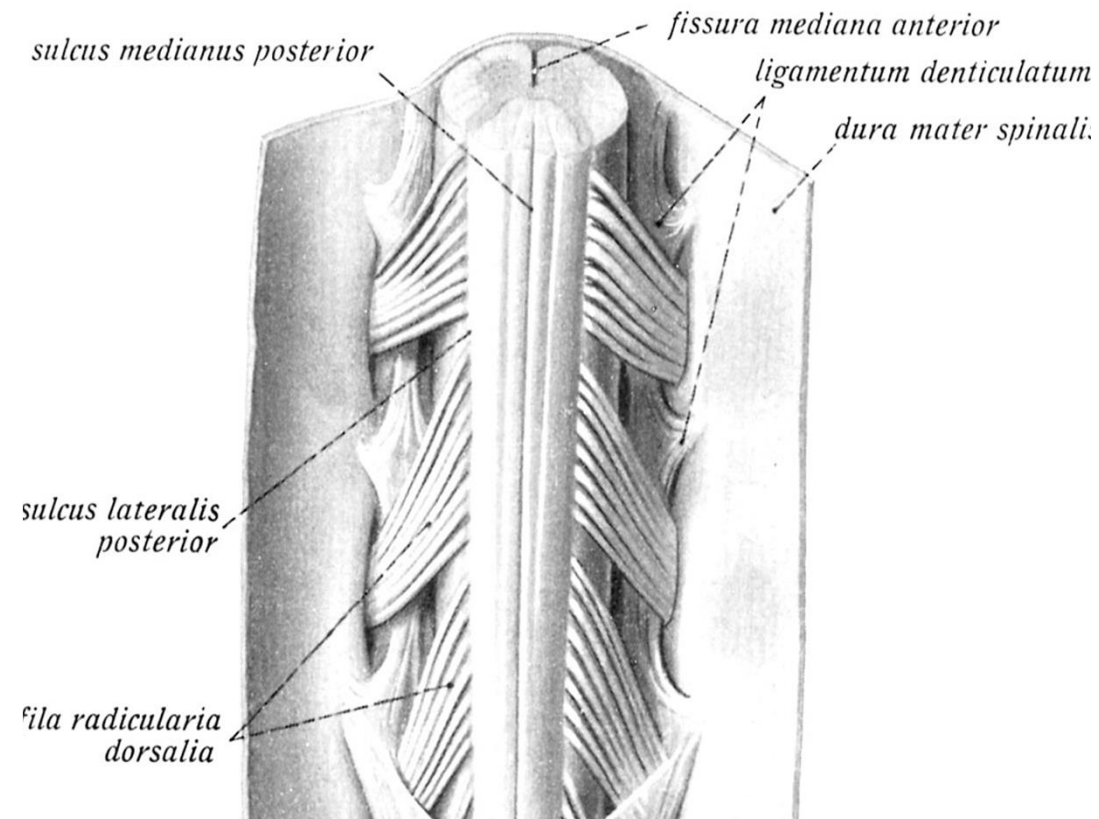
Mícha – ventrální pohled

- Fissura mediana anterior
- Sulcus anterolateralis- radix anterior

Mícha: dorzální *pohled*

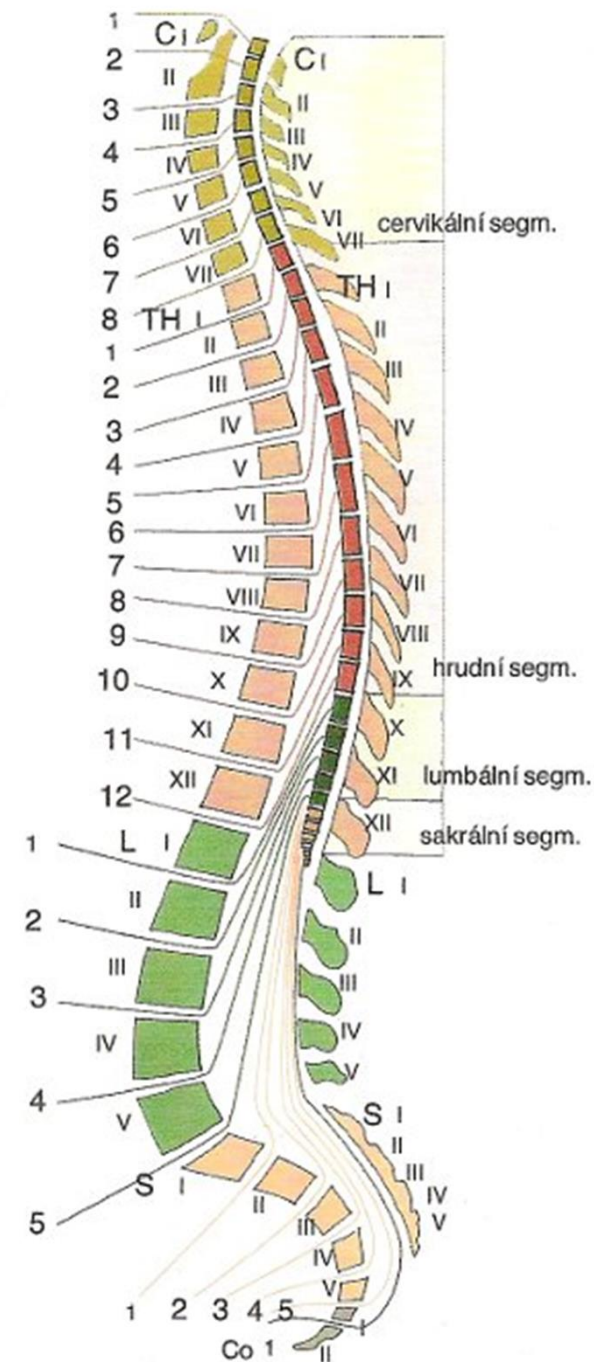
- **Sulcus medianus posterior**
- **Sulcus posterolateralis**
  - radix posterior
- **S. intermedius posterior**

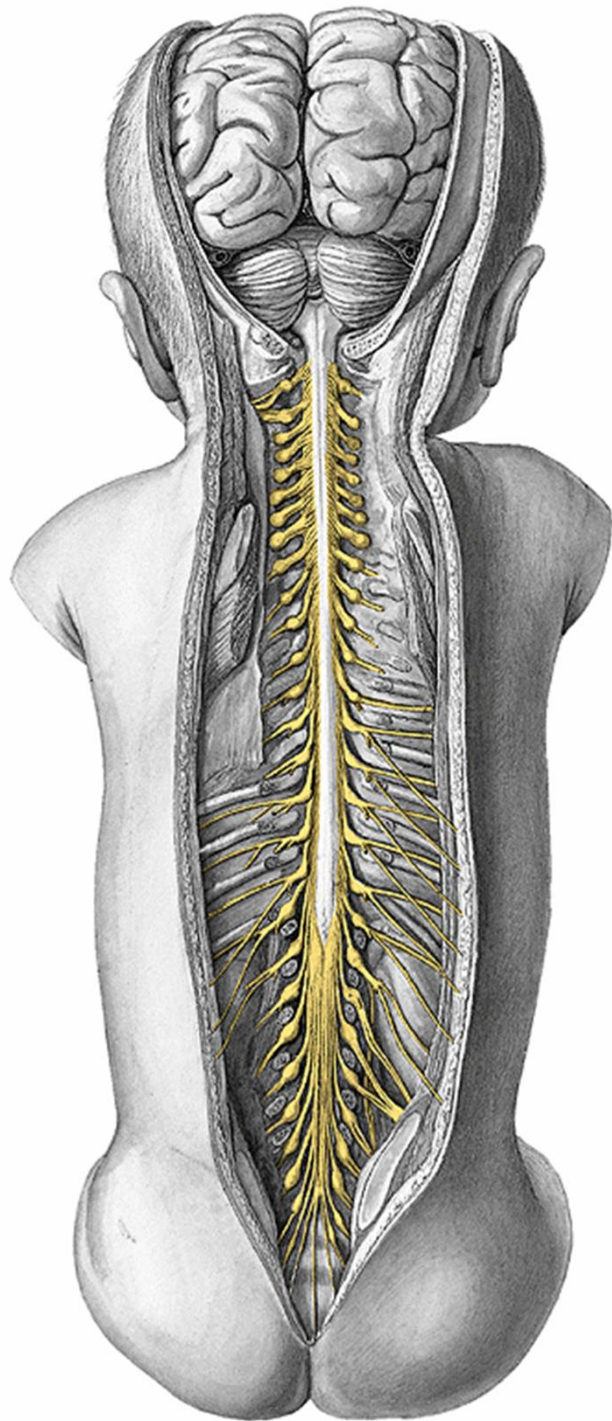

Ve třetím měsíci intrauterinního života mícha vyplňuje celou délku páteřního kanálu, později ale páteř roste mnohem rychleji a mícha novorozence obvykle končí u dolní hranice **L3**.

Rozdílný růst má za následek, že lumbální a sakrální kořeny se prodlužují pro dosažení příslušných meziobratlových prostorů a tvoří **cauda equina**. Naopak horní hrudní kořeny probíhají horizontálně.

Central nervous system (CNS)

Brain

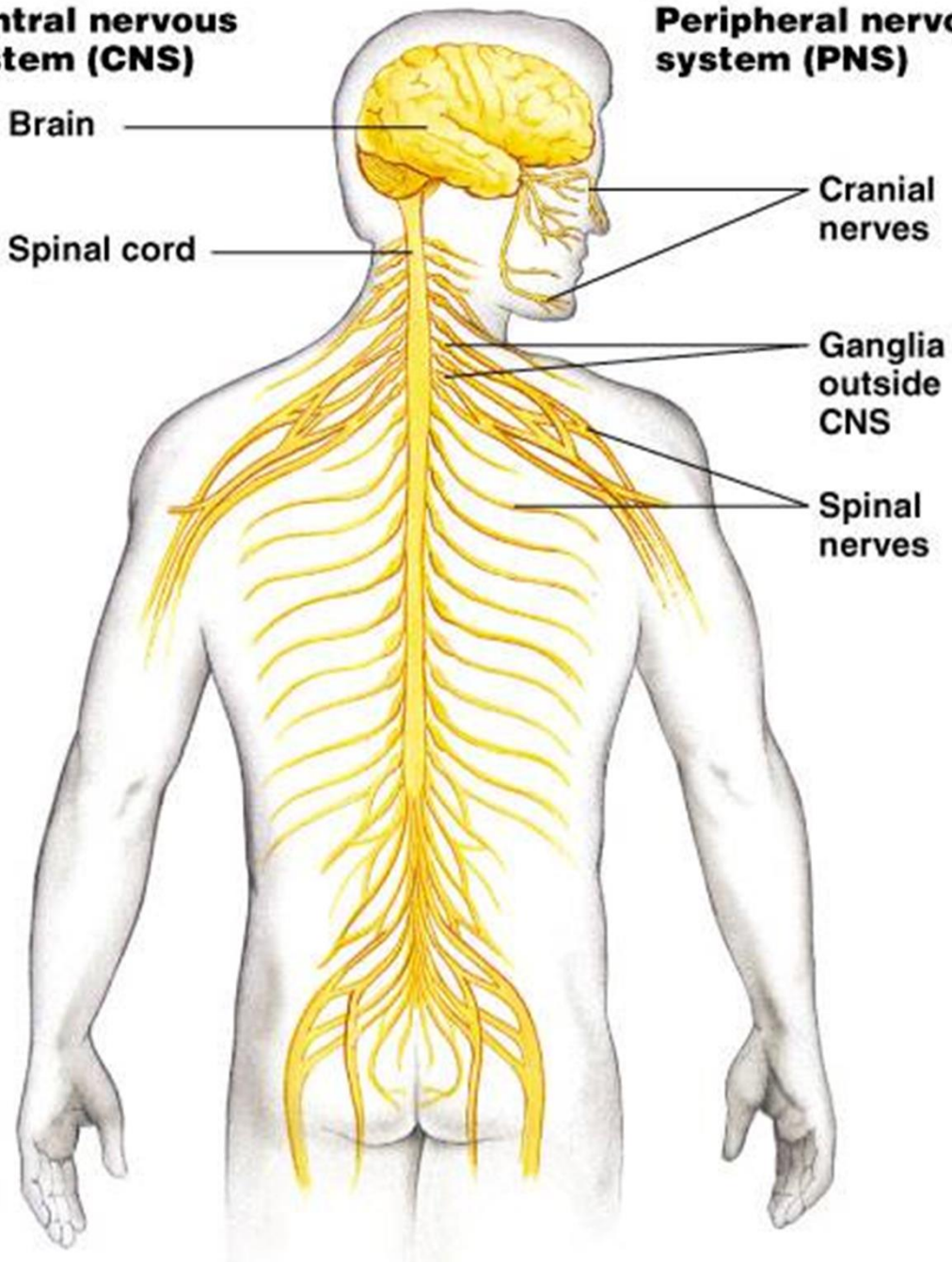
Spinal cord

Peripheral nervous system (PNS)

Cranial nerves

Ganglia outside CNS

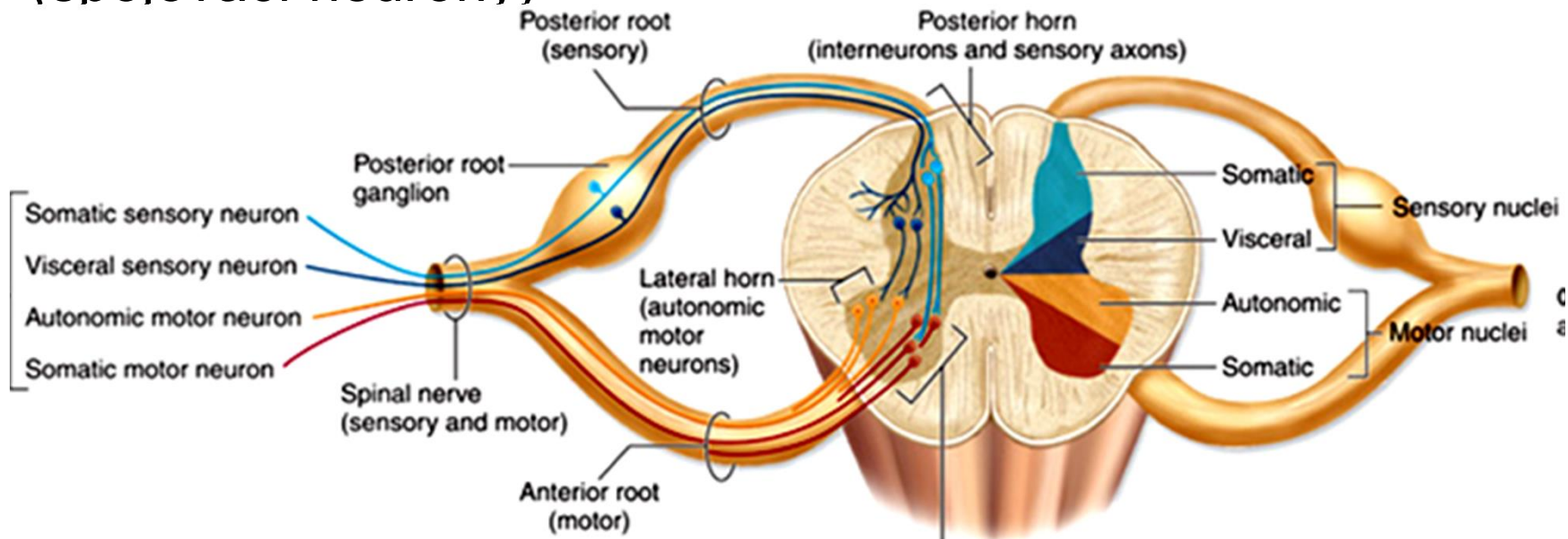
Spinal nerves

Vnitřní stavba míchy

šedá hmota (těla neuronů)

- kolem centrálního kanálu, na průřezu motýlovitý tvar
- vybíhá ve dva rohy – **vpředu**: silnější a kratší **cornu anterius**, s **motoneurony** jejichž axony tvoří odstředivé (**motorické**) nervové dráhy
- **vzadu**: tenčí a delší **cornu posterius**, na jehož neuronech končí axony pseudounipolárních neuronů (uložených ve spinálních gangliích) dostředivých (**senzorických**) drah
- mezi oběma rohy obsahuje šedá hmota **interneurony** (spojovací neurony)

bílá hmota (axony)

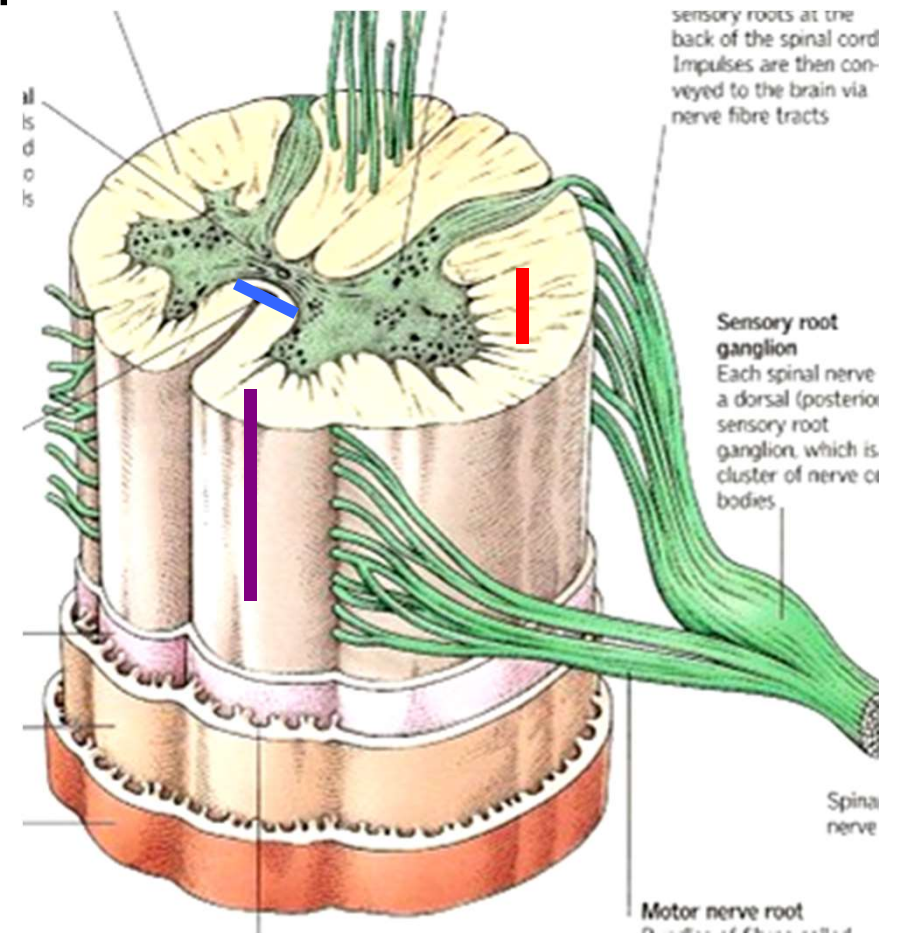
- uložena na povrchu míchy, tvořena svazky myelinizovaných axonů, rozlišujeme zde následující dráhy:

asociační: propojující dvě různá místa téhož míšního segmentu na téže straně, popř. sousední míšní segmenty

komisurální: spojující pravou a levou polovinu téhož segmentu

projekční: procházející vzestupně nebo sestupně míchou a vstupující do mozku, jsou dvojího typu (podle směru průběhu):

- sestupné:** probíhají v předním svazku míchy a pokračují jako **dráhy motorické**
- vzestupné:** probíhají v zadním svazku míchy a jsou pokračováním **drah senzorických**

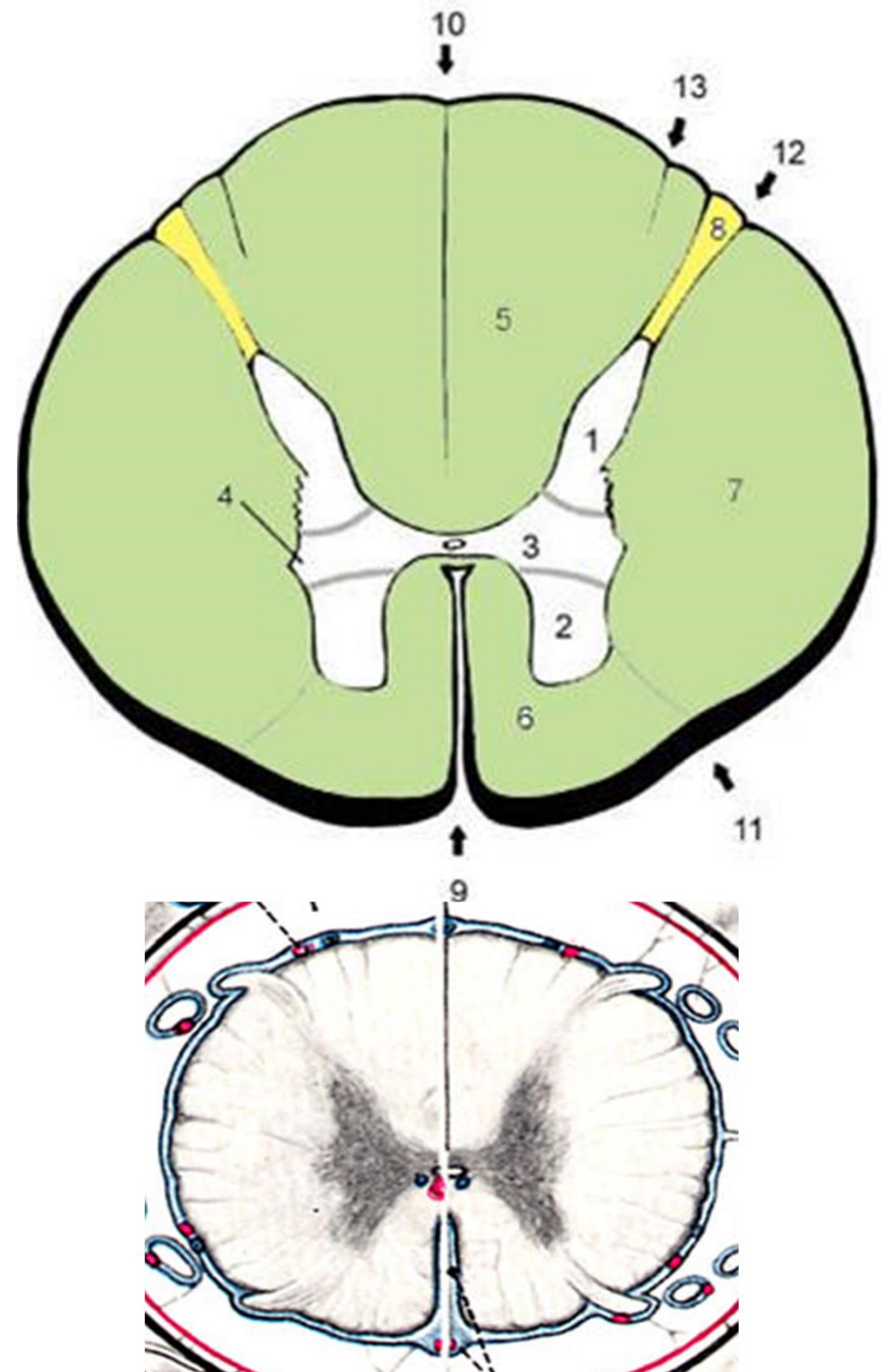
Mícha – řez

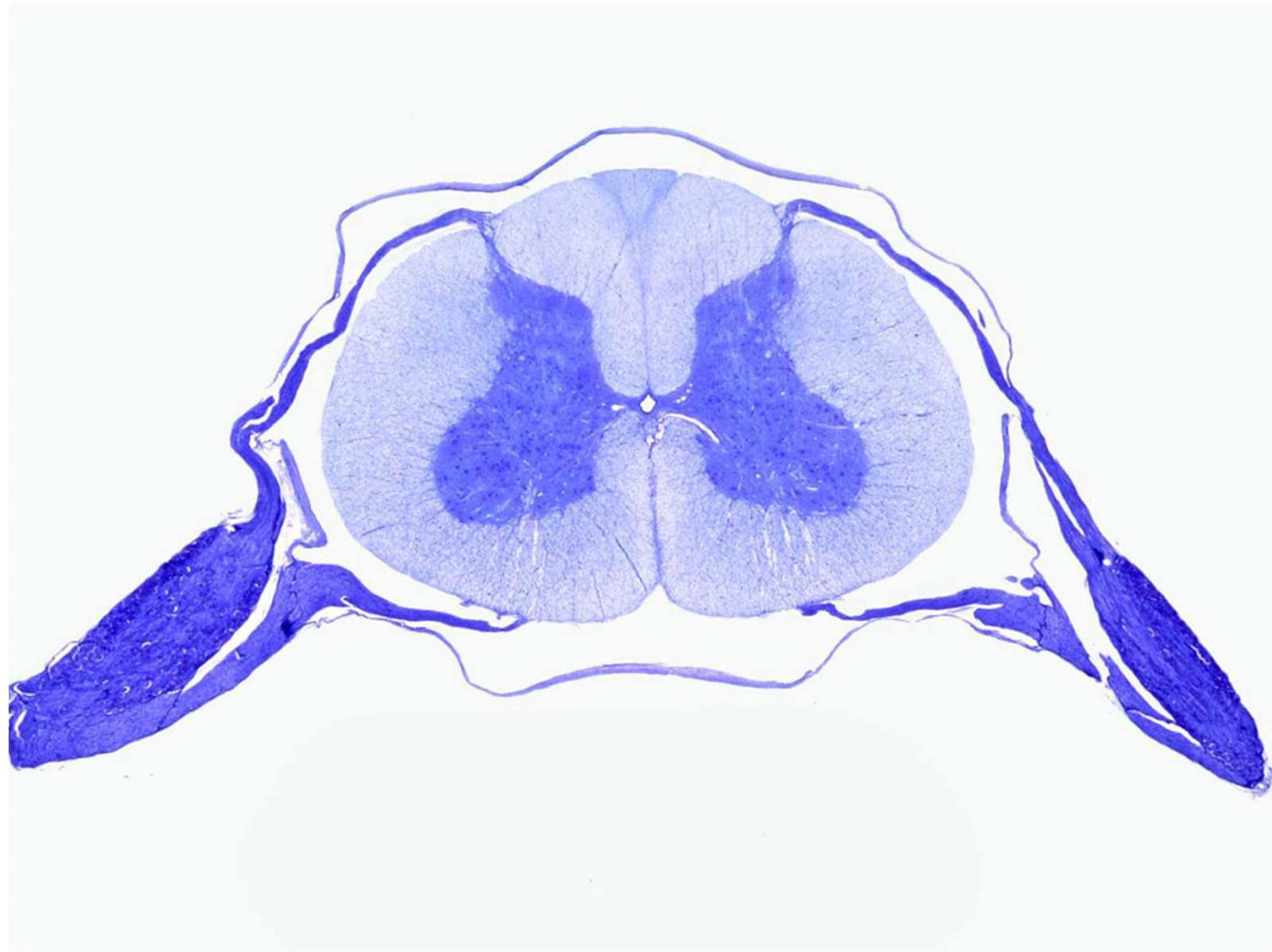
šedá hmota (*substantia grisea*)

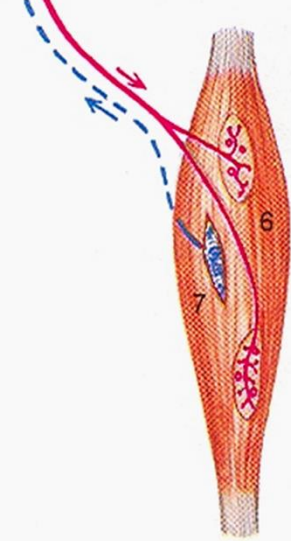
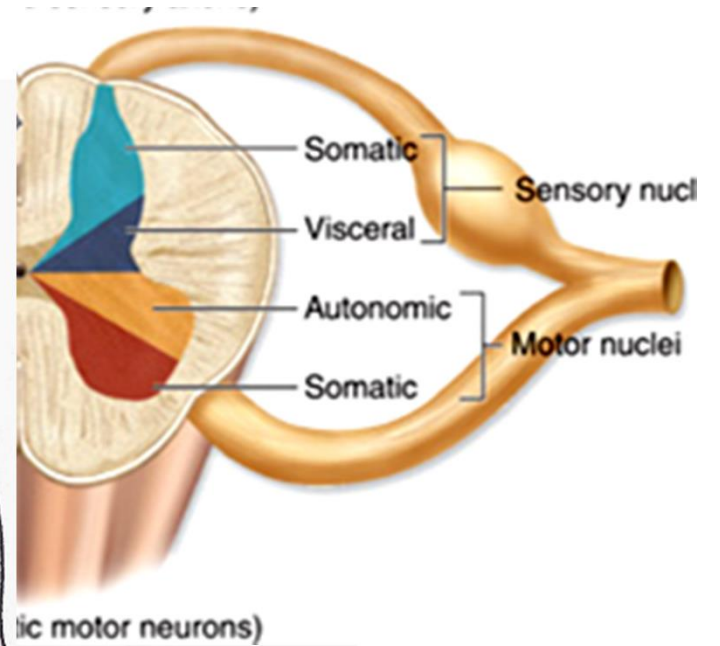
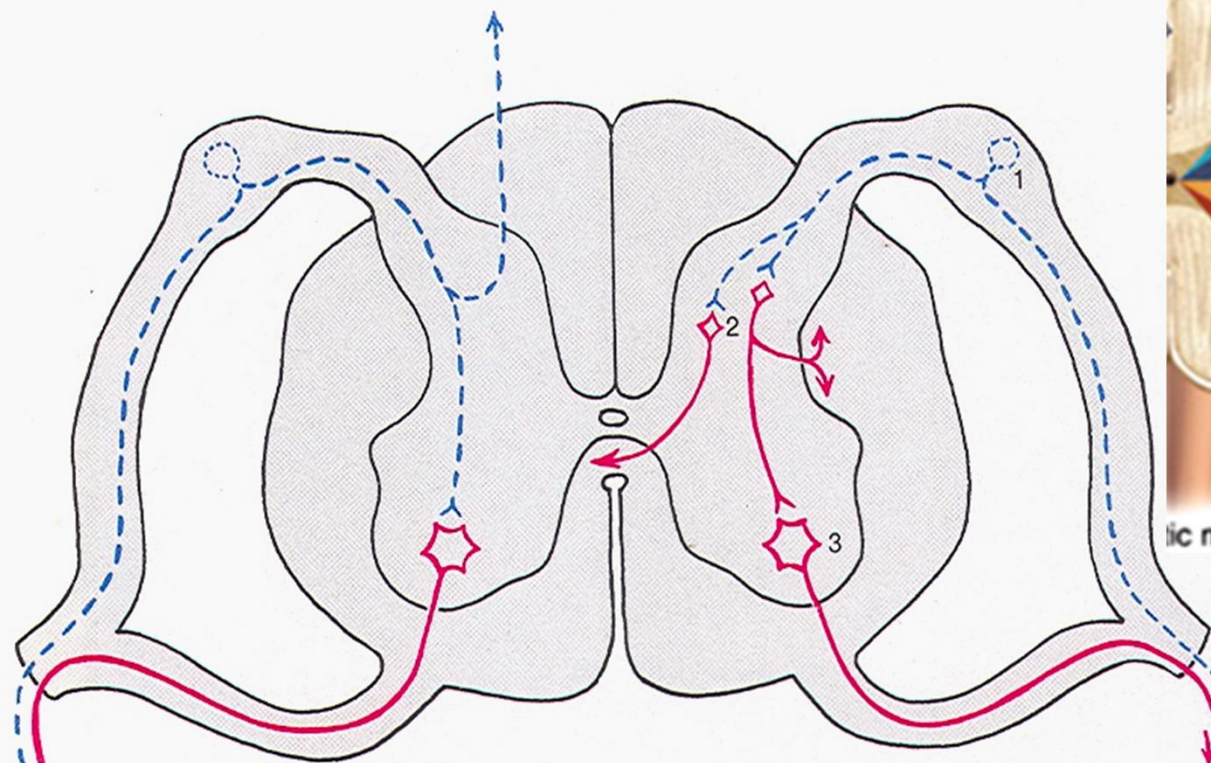
- canalis centralis
- cornu anterius
- cornu posterius

bílá hmota (*substantia alba*)

- funiculus anterior
- funiculus lateralis
- funiculus posterior

- 1 = Dorsal root ganglion
- 2 = Interneurons
- 3 = Motor neuron of ventral horn
- 4 = Skin
- 5,6 = Motor end plates
- 7 = Muscle spindle

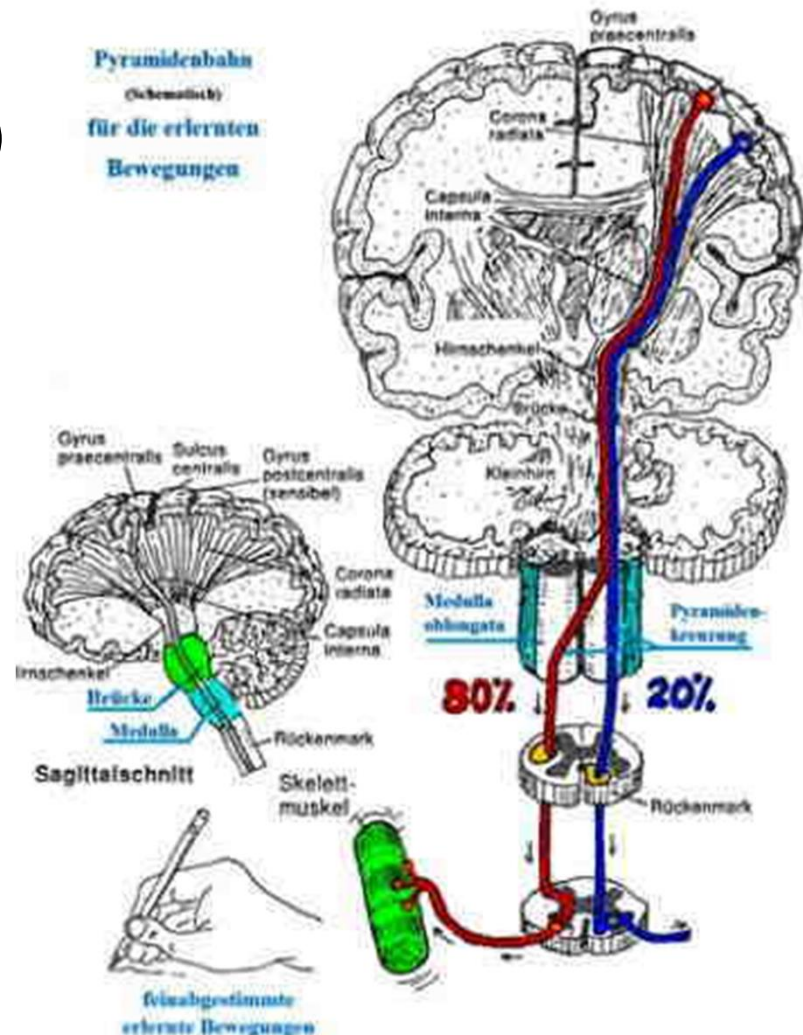

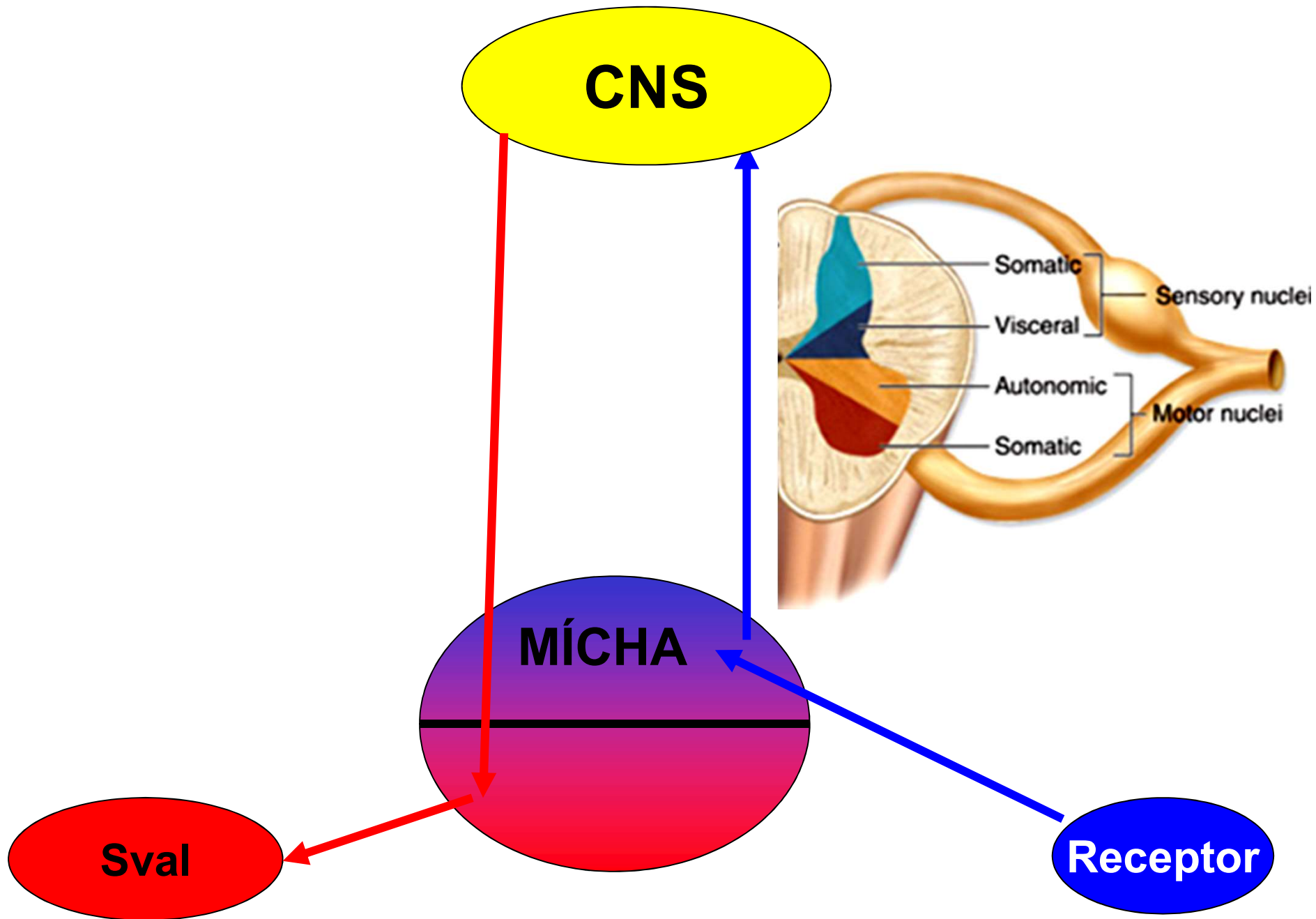
Dráhy v míše – bílá hmota

- Ascendentní (aferentní, vzestupné) **senzorické**
  - somatosenzorické a viscerosenzorické informace konvergují v míšních nervech
- Descendentní (eferentní, sestupné) **motorické**
  - somatomotorické
  - visceromotorické (autonomní)

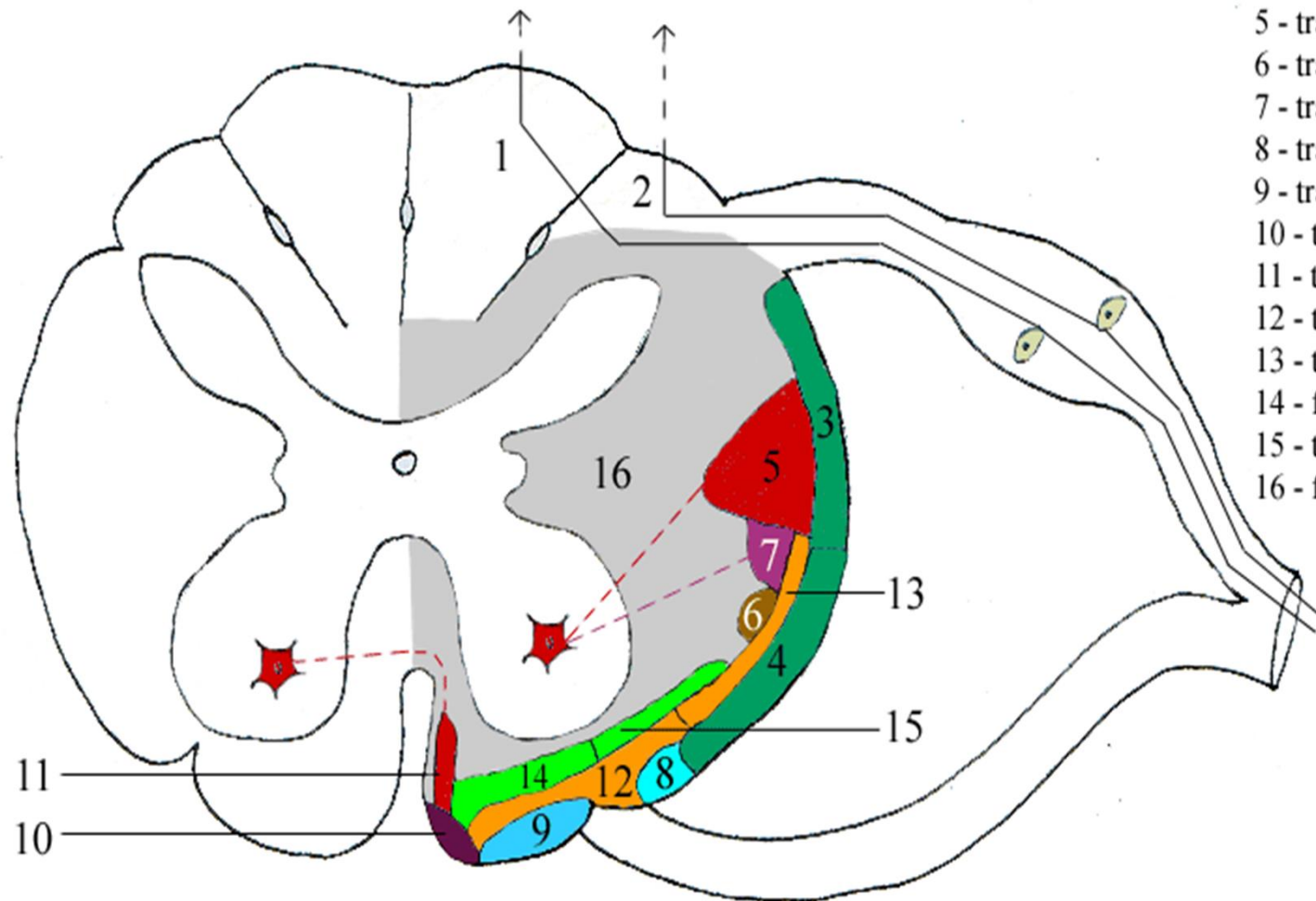
- **Křížení drah !!!**

(poškození dráhy způsobí
druhostrannou obrnu)

ŘEZ MÍCHOU - BÍLÁ HMOTA A JEJÍ DRÁHY

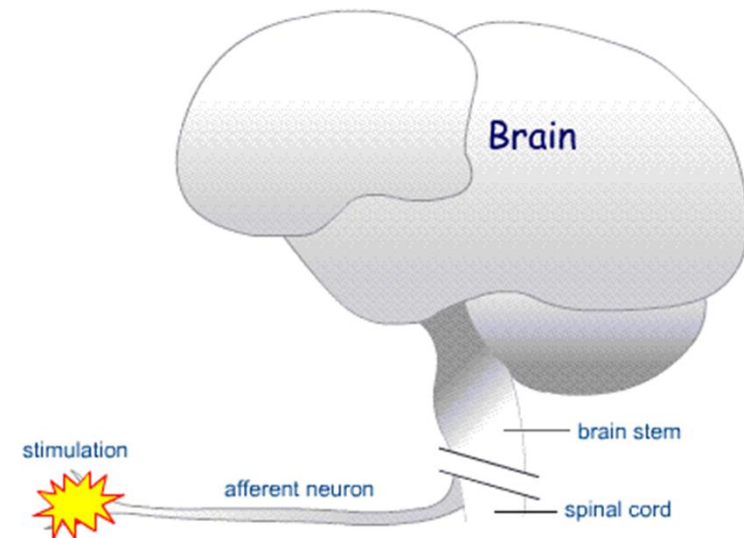
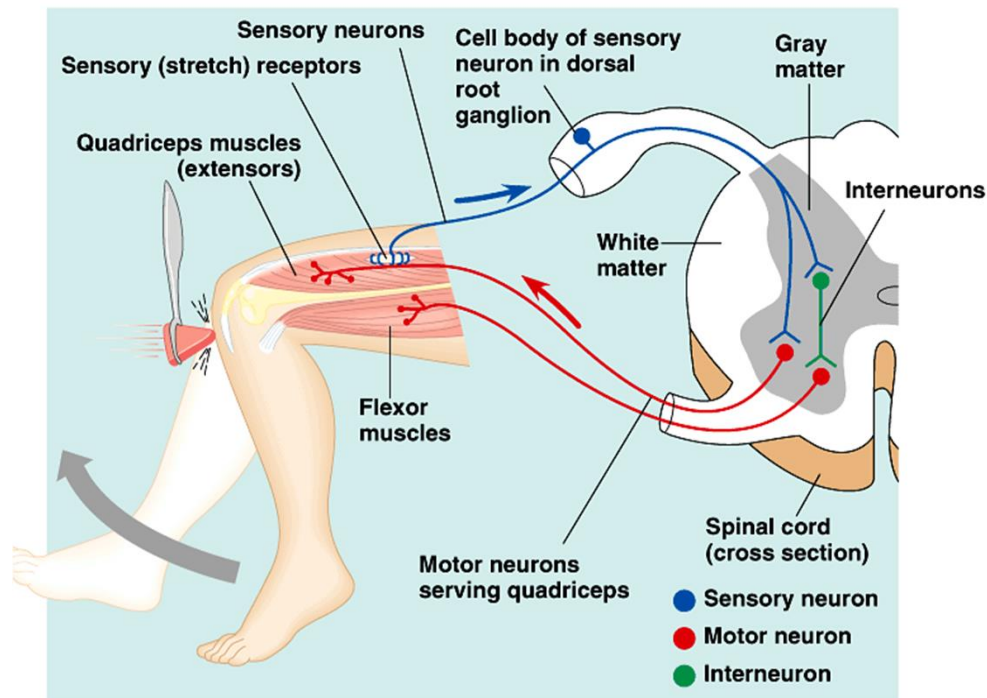
- 1 - fasciculus gracilis /Golli/
- 2 - fasciculus cuneatus /Burdachi/
(jen v oblasti horních Th a C segmentů)
- 3 - tractus spinocerebellaris posterior
- 4 - tractus spinocerebellaris anterior
- 5 - tractus corticospinalis lateralis
- 6 - tractus spinotectalis
- 7 - tractus rubrospinalis
- 8 - tractus spinoolivaris
- 9 - tractus vestibulospinalis (med. et lat.)
- 10 - tractus tectospinalis
- 11 - tractus corticospinalis anterior
- 12 - tractus spinothalamicus anterior
- 13 - tractus spinothalamicus lateralis
- 14 - fibrae reticulospinales
- 15 - tractus spinoreticularis
- 16 - fasciculi proprii

Vzestupné dráhy

Modalita: **dotyk, bolest, teplo-chlad, polohocit (propriocepce, kinestézie)**

Receptor: **Exteroceptory, Interoceptory, Proprioceptory**

- První neuron: **ganglion nervi spinalis**
- Druhý neuron: **mícha / mozkový kmen**
- Třetí neuron: **thalamus (nuclei ventrobasales)**
- Zakončení: **mozková kůra, mozečková kůra, mozkový kmen**

Sestupné dráhy

Tractus corticospinalis = pyramidová dráha

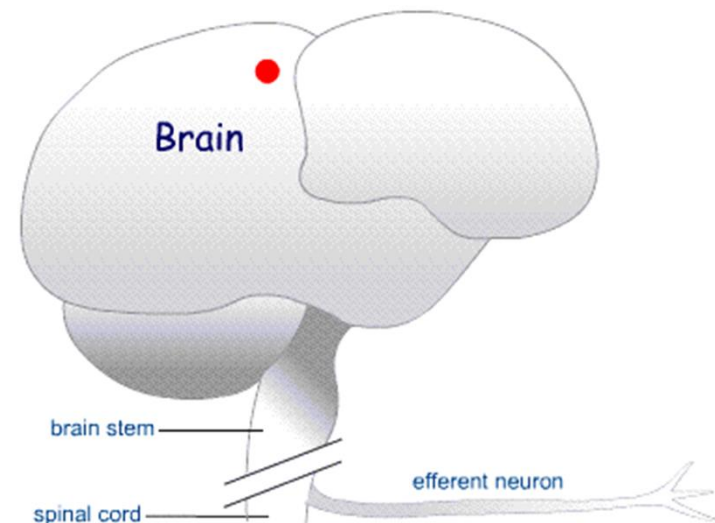
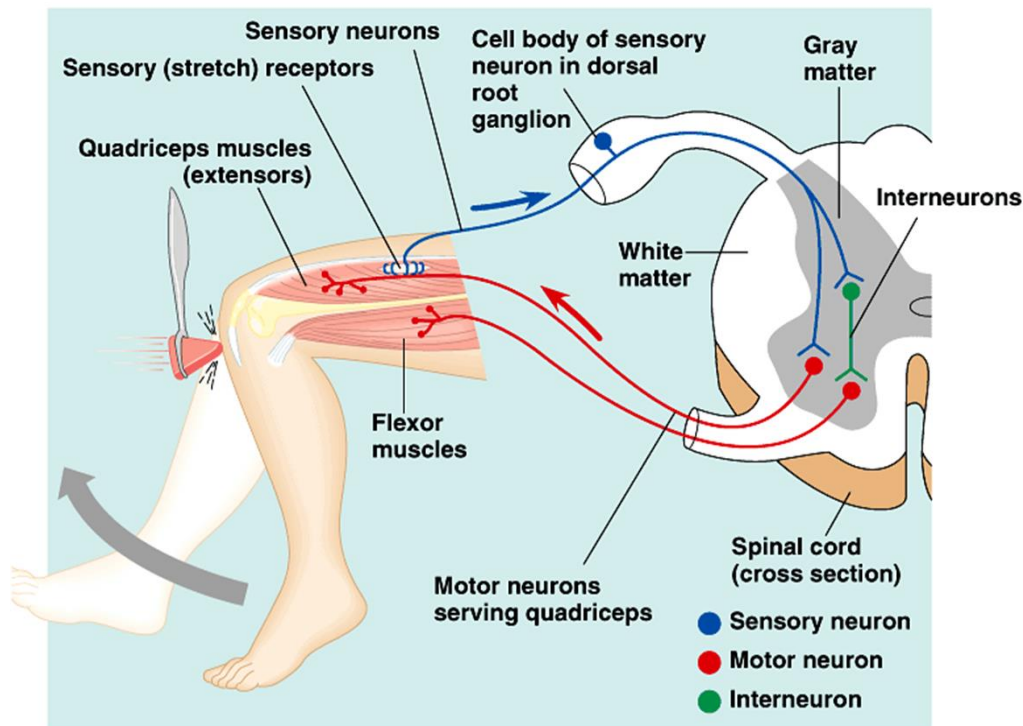
hlavní motorická dráha – *volní motorika*

1. neuron – mozková kůra (pyramidová buňka)

2. neuron – alfa-motoneurony → míšní nerv

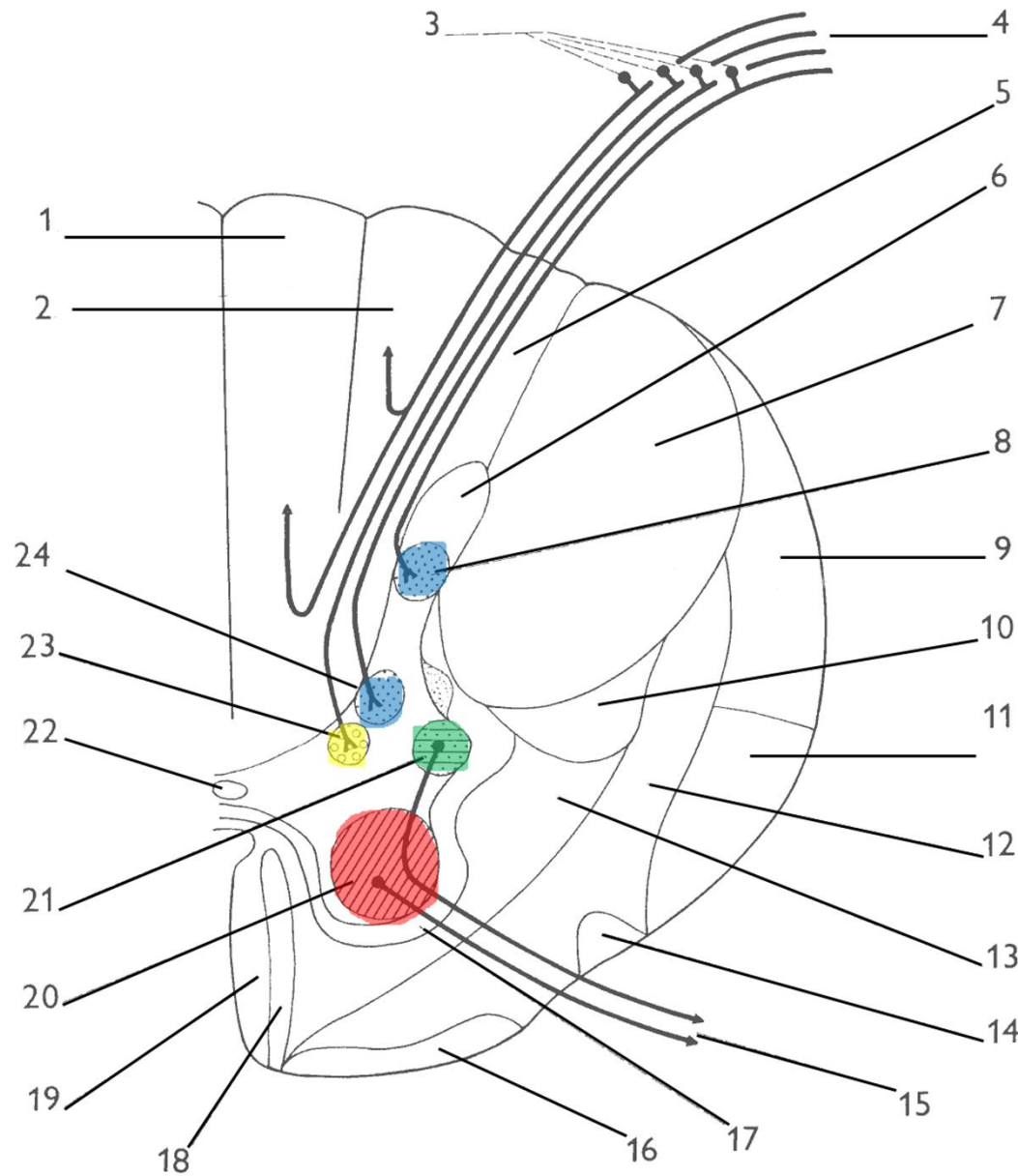
Mimopyramidové (Extrapyrámidové dráhy)

mimovolní motorika

Jádra

Ncl. Proprius

Ncl. Thoracicus

Ncl. Intermediomedialis

Ncl. Intermediolateralis

Ncll. motorii

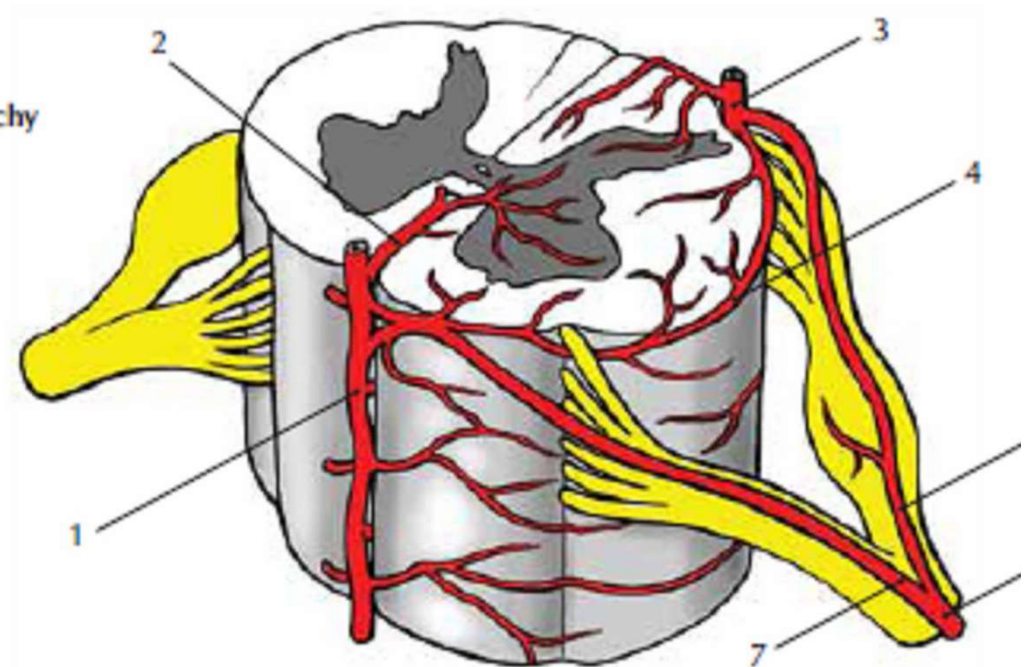
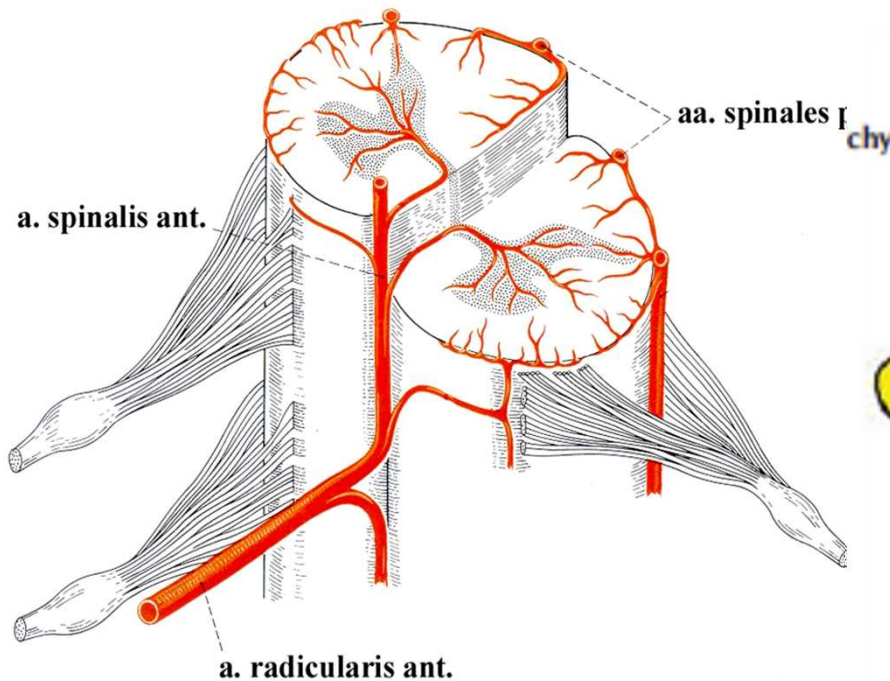
Tepenné zásobení

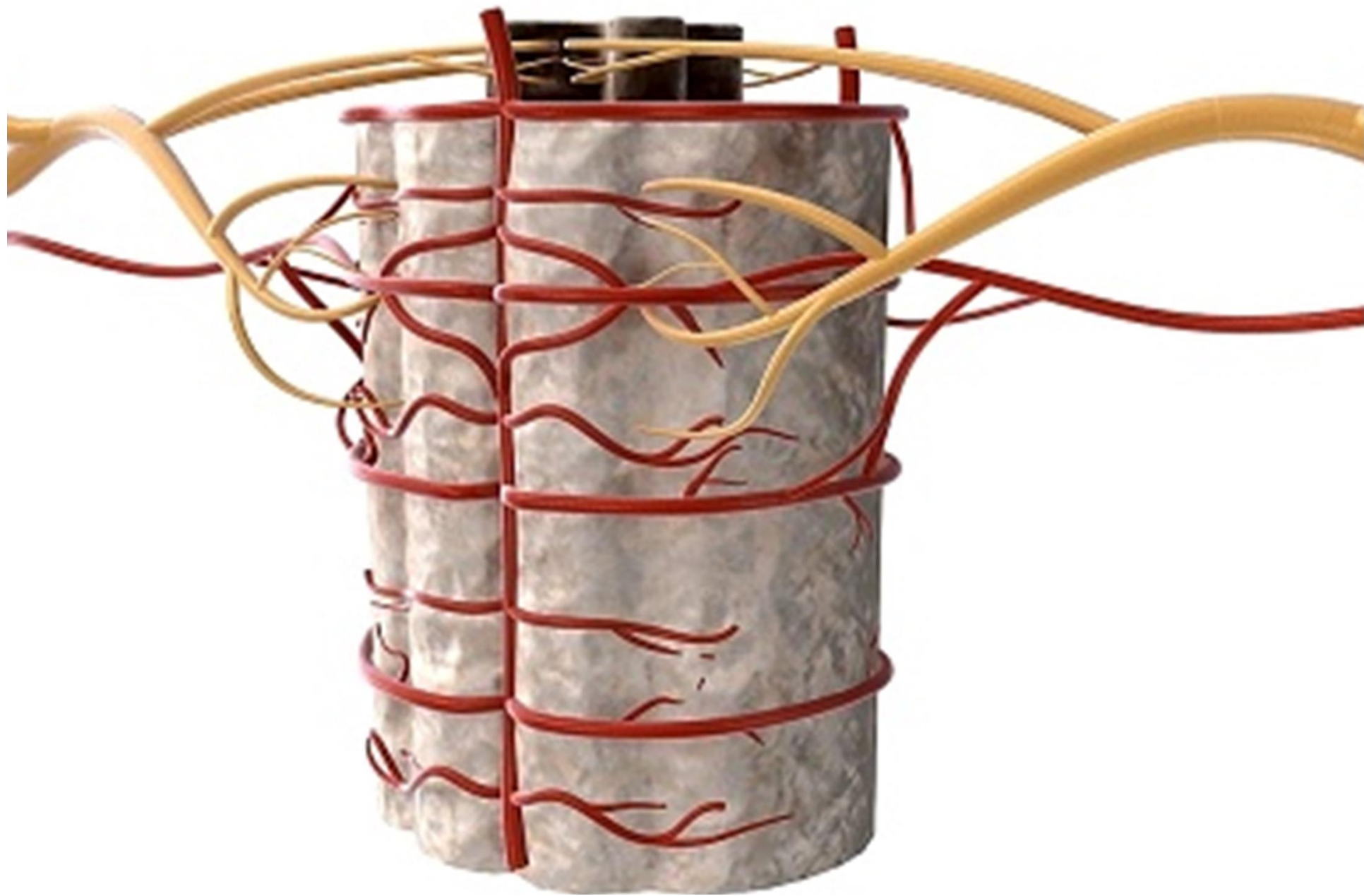
podélné cévy:

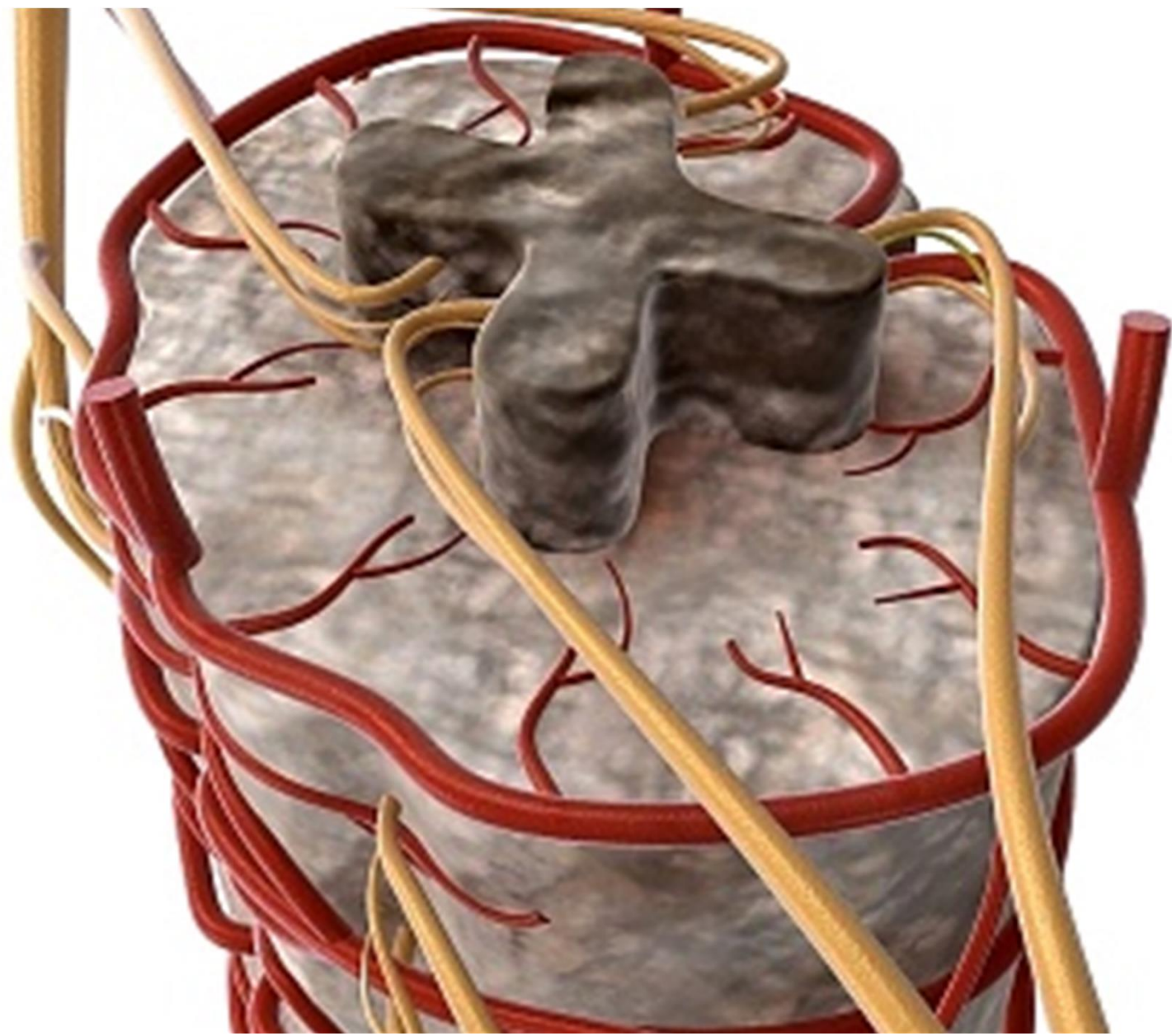
a. spinalis ant. (nepárová vpředu) a. vertebralis

aa. spinales post. (nejčastěji 4 vzadu)

příčné cévy: větve tepen různých úrovní (segmentální)

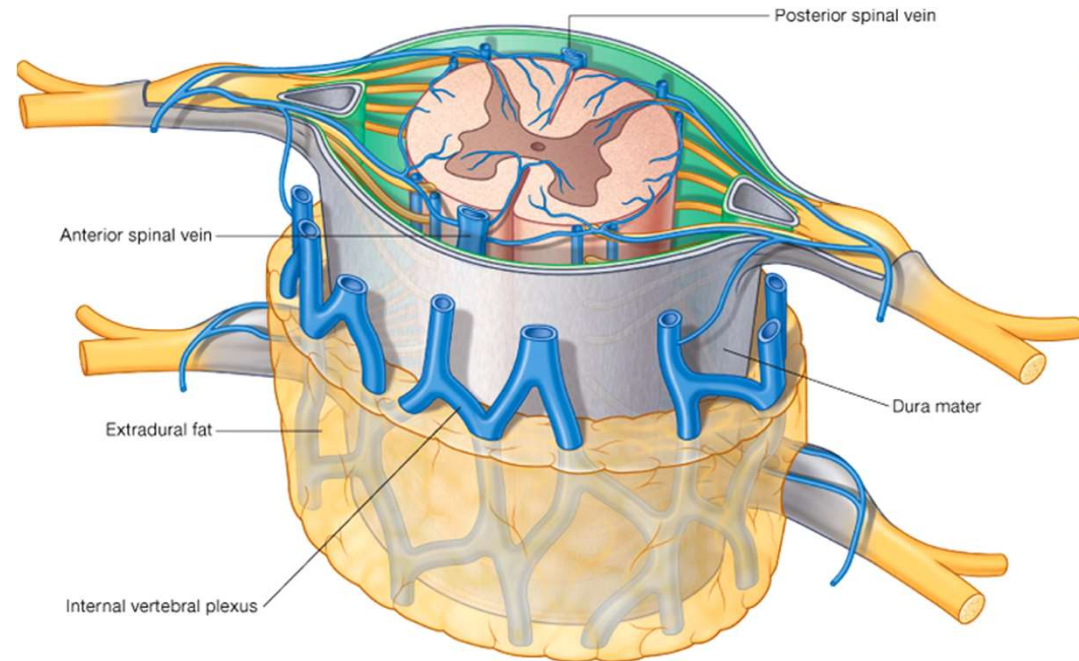
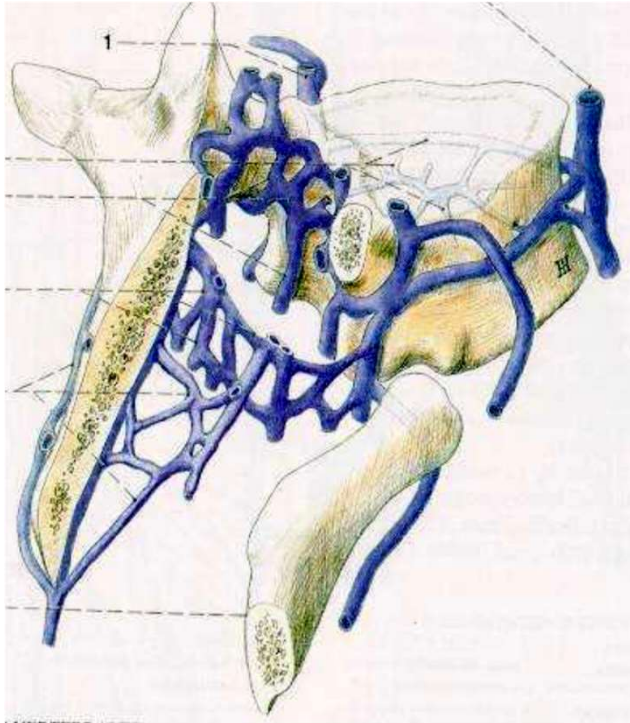

Žilní odtok z míchy

- **Podélné žíly**
- **Příčné žíly** ...do vv. intercostales posteriores

Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.
Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

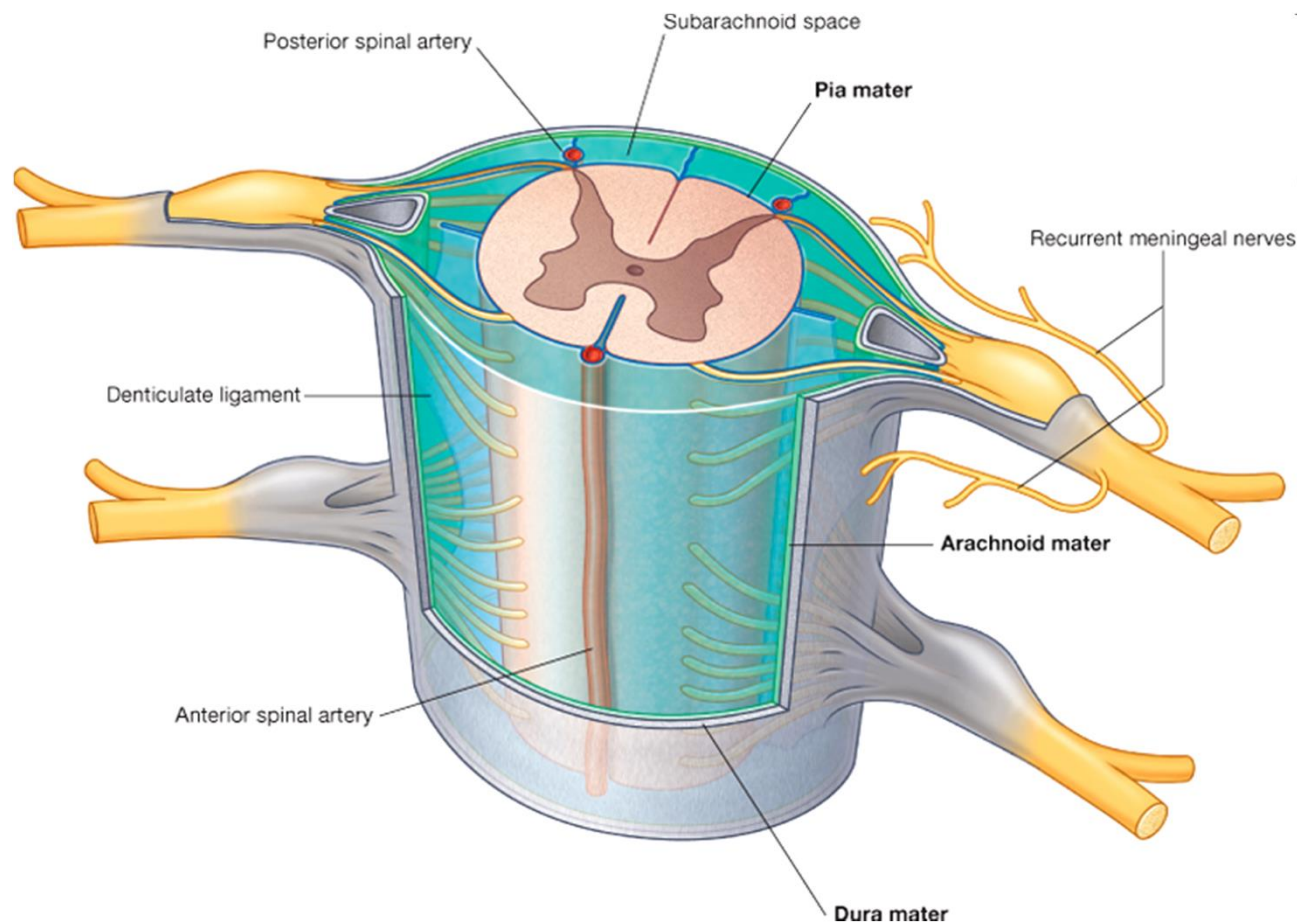
OBALY MÍCHY

OBALY CENTRÁLNÍ NERVOVÉ SOUSTAVY

- centrální nervová soustava (mícha i mozek) je na celém povrchu obalena několika vrstvami obalů
  - nejpovrchovějším obalem je kostěný obal, tvořený kostmi kolem dutiny lebeční a páteřním kanálem
  - pod kostěným obalem se nacházejí **mozkové pleny** (*meninges*, jedn. č. *meninx*). Jedná se o vazivové obaly, které tvoří následující struktury:
- **dura mater (tvrdá plena mozková)**
    - dura mater cranialis
    - dura mater spinalis
  - **arachnoidea mater (pavučnice)**
    - arachnoidea mater cranialis + spinalis
  - **pia mater (omozečnice)**
    - pia mater cranialis + spinalis
- Tvrdá plena**
- Měkké pleny (leptomeningx)**

DURA MATER (tvrdá plena)

- vnější obal z tuhého kolagenního vaziva
- v páteřním kanálu je mezi ní a periostem prostor (tzv. epidurální), vyplněný vazivem a žilními pleteněmi
- nevniká do nerovností (rýh, žlábků) na povrchu míchy (přeskakuje je)

Saccus durae matris spinalis

- od foramen magnum k tělu S2 -(filum terminale externum)
- mícha a cauda equina
- od stěn páteřního kanálu oddělena vazivem epidurálního prostoru
- s arachnoidea spinalis přechází na povrch míšních nervů ve foramen intervertebrale

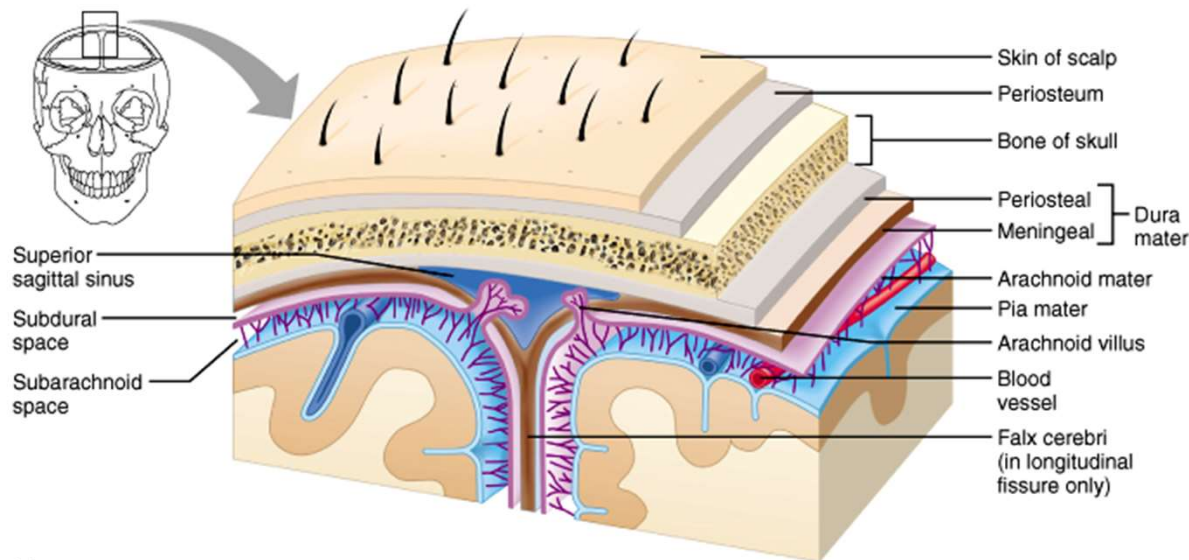
Prostory kolem tvrdé pleny

- spatium epidurale:

Mozek - virtuální prostor

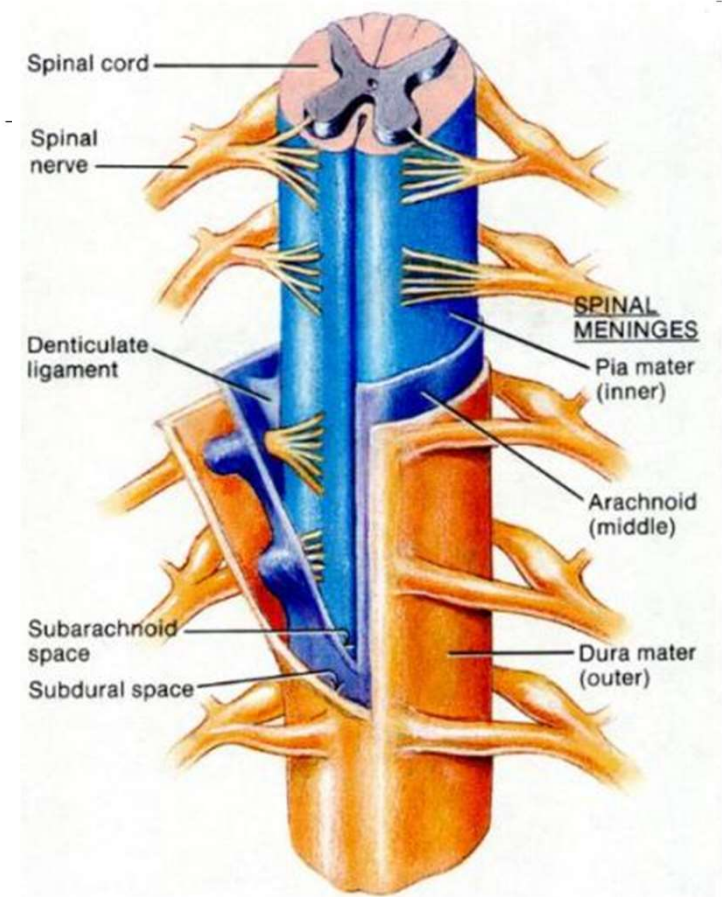
Mícha – je vytvořen kvůli saccus durae matris

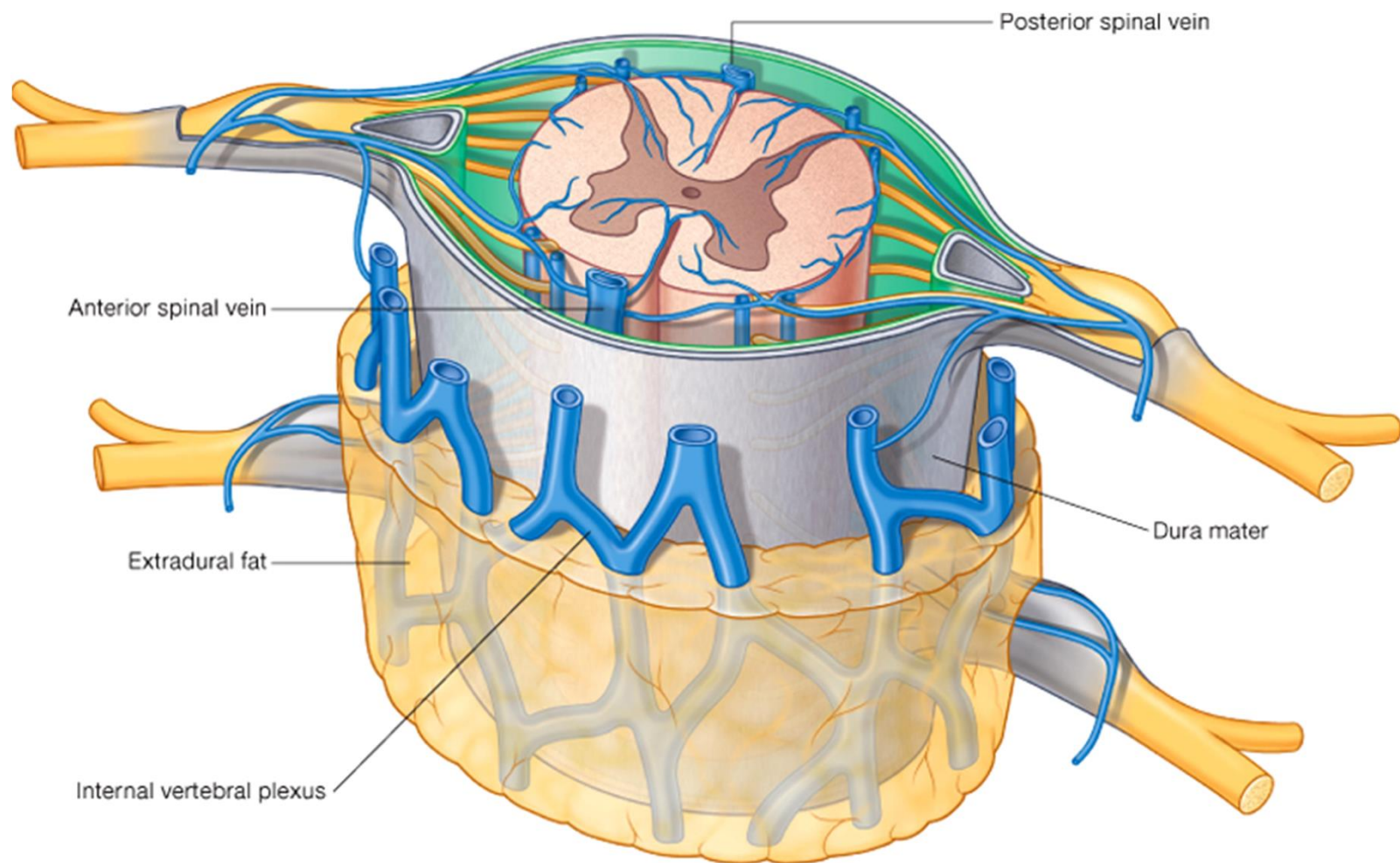
- spatium subdurale: virtuální prostor

(a)

Copyright © 2001 Benjamin Cummings, an imprint of Addison Wesley Longman, Inc.

Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.
Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

ARACHNOIDEA (pavučnice)

- jemnější vazivová blána
- obaluje míchu pod dura mater
- neproniká do nerovností na povrchu (pouze do těch štěrbin, do kterých proniká dura mater)
- mezi tvrdou plenou a pavučnicí je tzv. subdurální prostor, mezi pavučnicí a následnou měkkou plenou (viz níže) tzv. subarachnoideální prostor, který je vyplněn podobně jako dutiny CNS (mozkové komory a kanály) mozkomíšním mokem, který tak tvoří vodní polštář tlumící nárazy na mozek a nadlehčující mozek

PIA MATER (měkká plena)

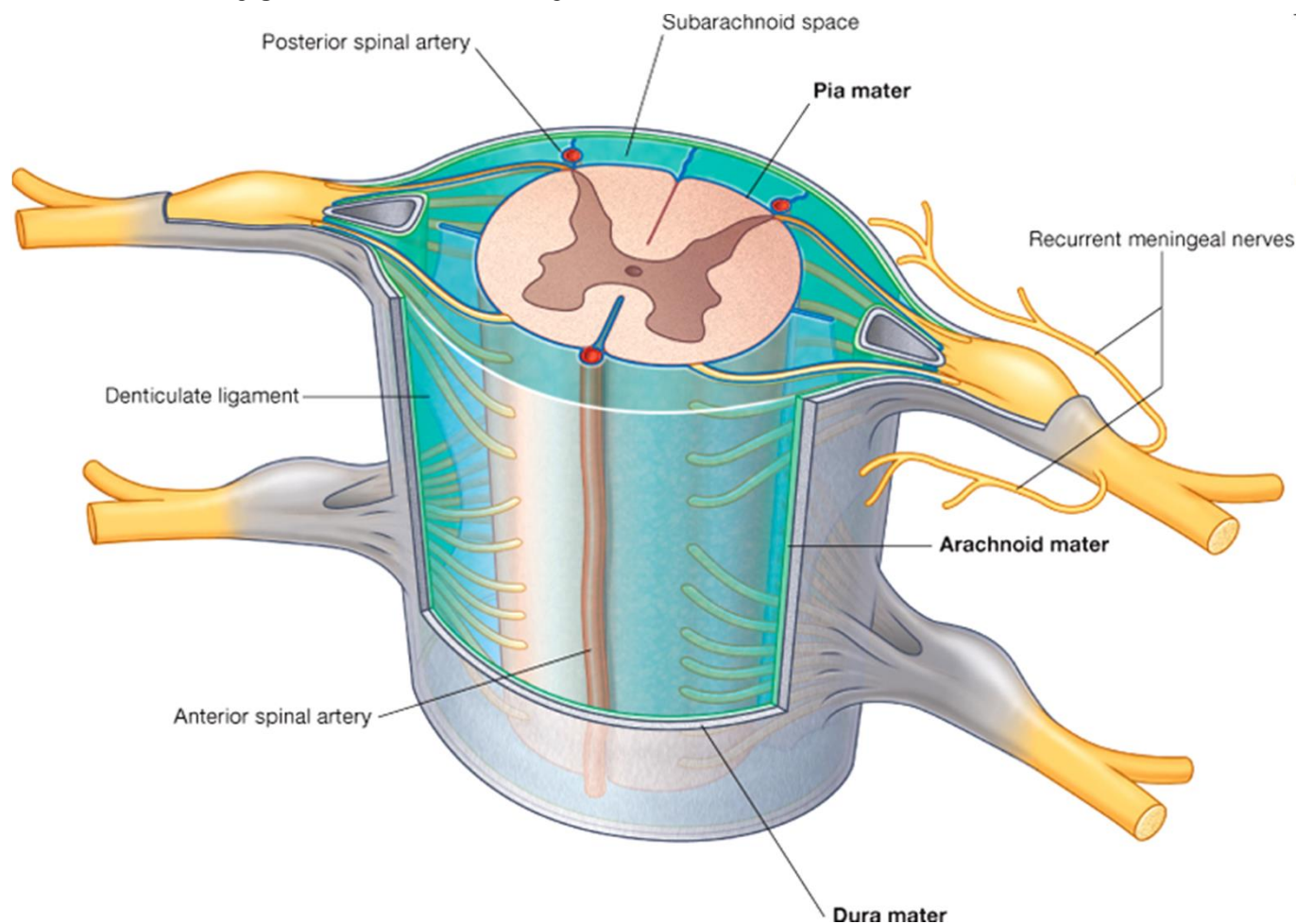
- velmi jemná vazivová blána, prostoupená sítí krevních cév
- nasedá přímo na povrch míchy a proniká do všech jejích povrchových nerovností (do rýh a žlábků oddělujících jednotlivé mozkové závity)

Endorhachis - periost páteřního kanálu

Dura mater spinalis - vnější list míšních obalů, vytváří **saccus durae matris spinalis**

Arachnoidea spinalis - pavučnice, zevní měkká plena, těsně naléhá na vnitřní povrch dura mater

Pia mater spinalis - vnitřní list měkkých míšních plen, jemná vazivová vrstva, kryjící všechny nerovnosti povrchu, obsahuje cévy

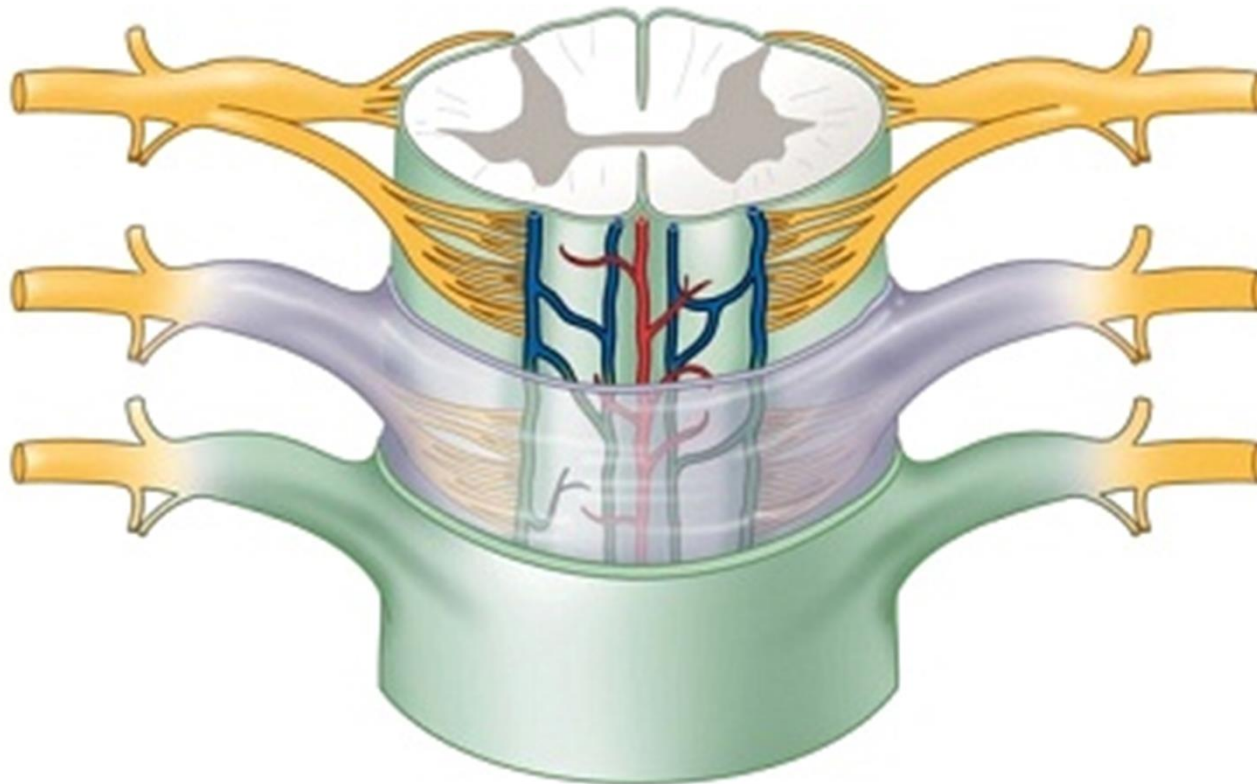

Spatium epidurale - prostor mezi endorhachis a saccus durae matris spinalis, vyplněn tukovou tkání a obsahuje vnitřní žilní pleteně páteřní

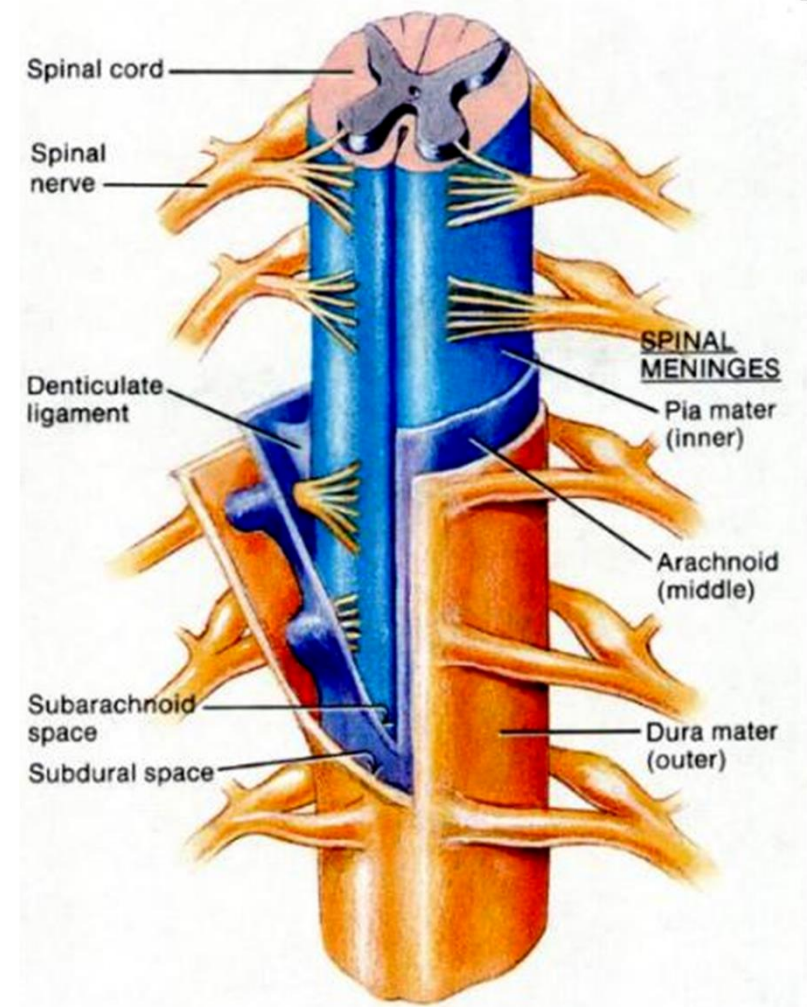
Spatium subdurale - pouze štěrbinovitý prostor mezi dura mater spinalis et arachnoidea spinalis, který se do skutečného prostoru rozšiřuje pouze za patologických stavů (subdurální krvácení)

Spatium subarachnoideum - prostor mezi arachnoidea spinalis et pia mater spinalis, obsahuje mozkomíšní mok

Vrstvy v míšním kanále

- Periosteum = Endorhachis
- **Spatium epidurale**
- Dura mater spinalis
- **Spatium subdurale**
- Arachnoidea mater spinales
- **Spatium subarachnoideum**
- Pia mater spinalis
- Medulla spinalis

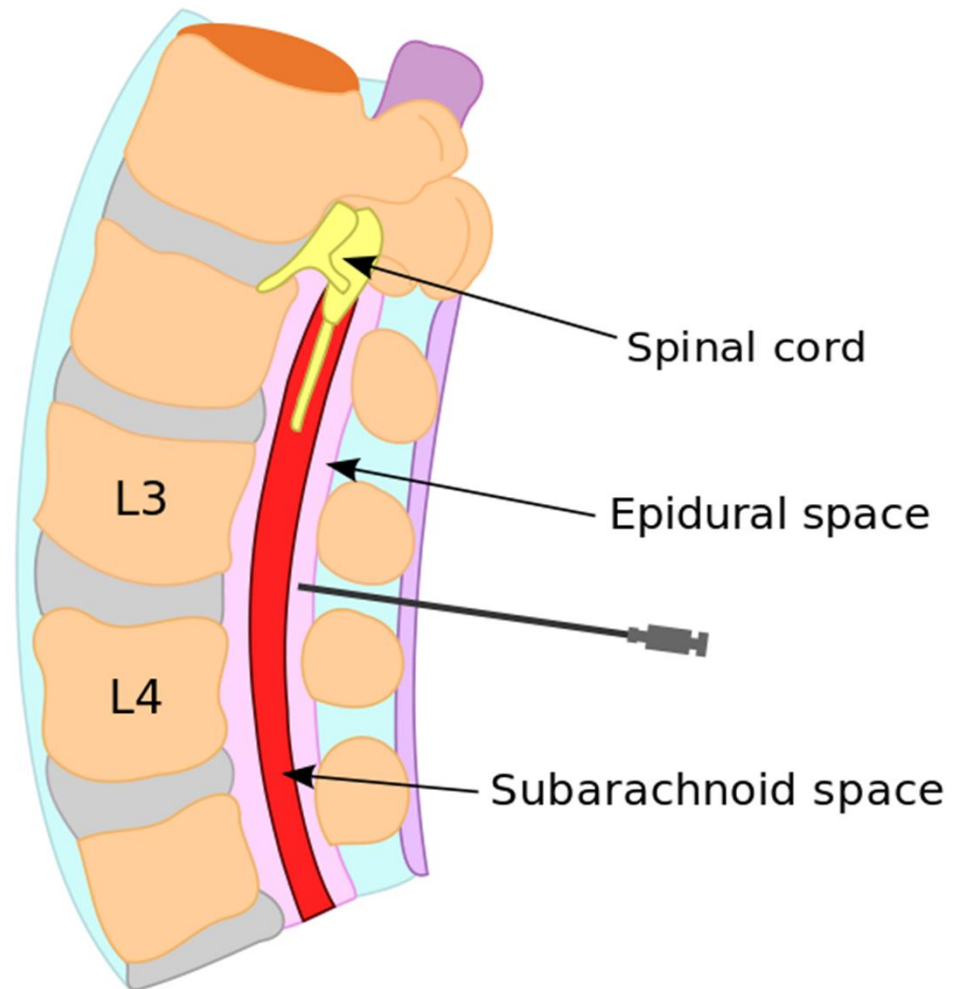

Klinické využití

- Epidurální anestézie
- Lumbální punkce, (spinální anestézie), aplikace léků

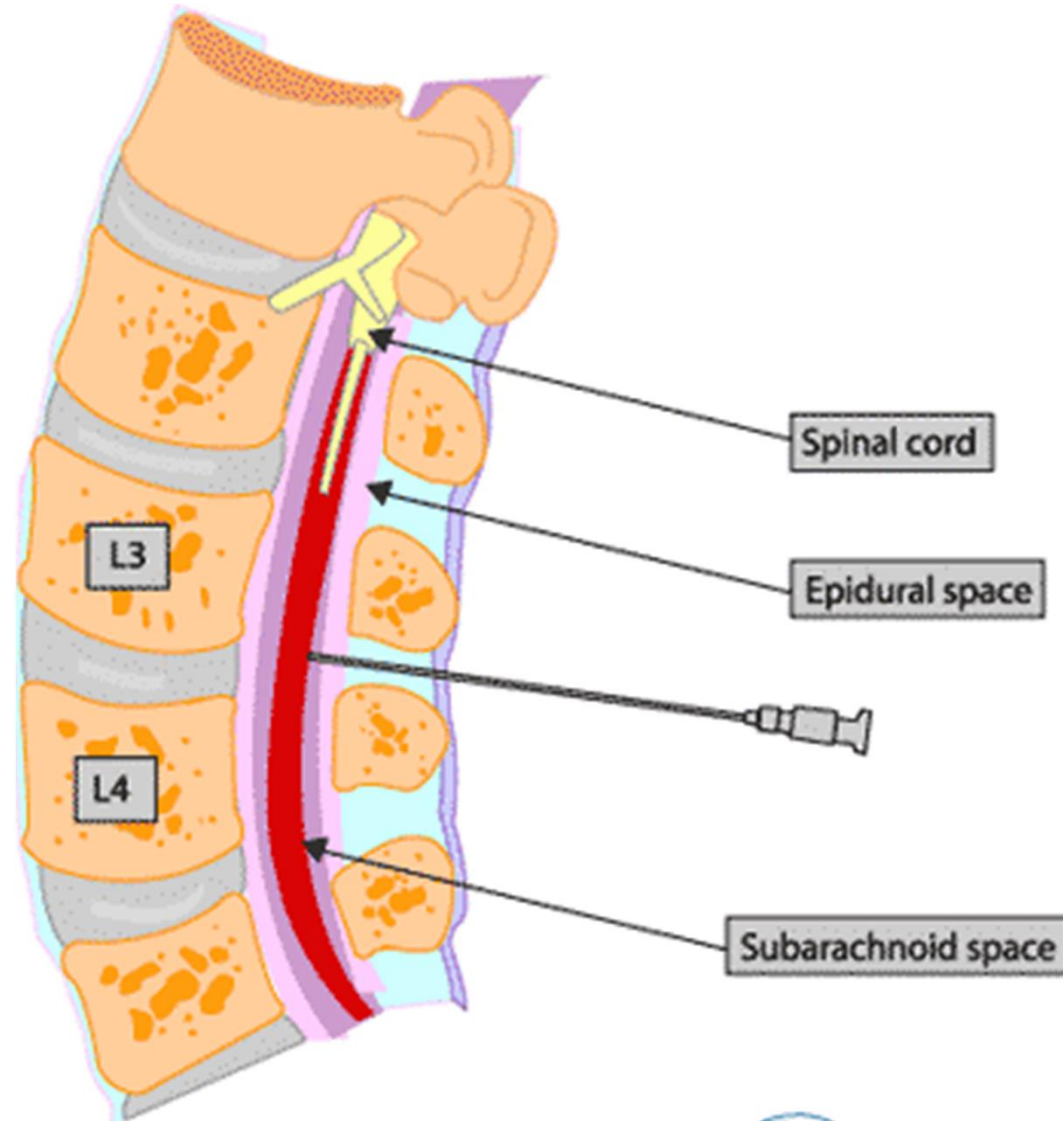

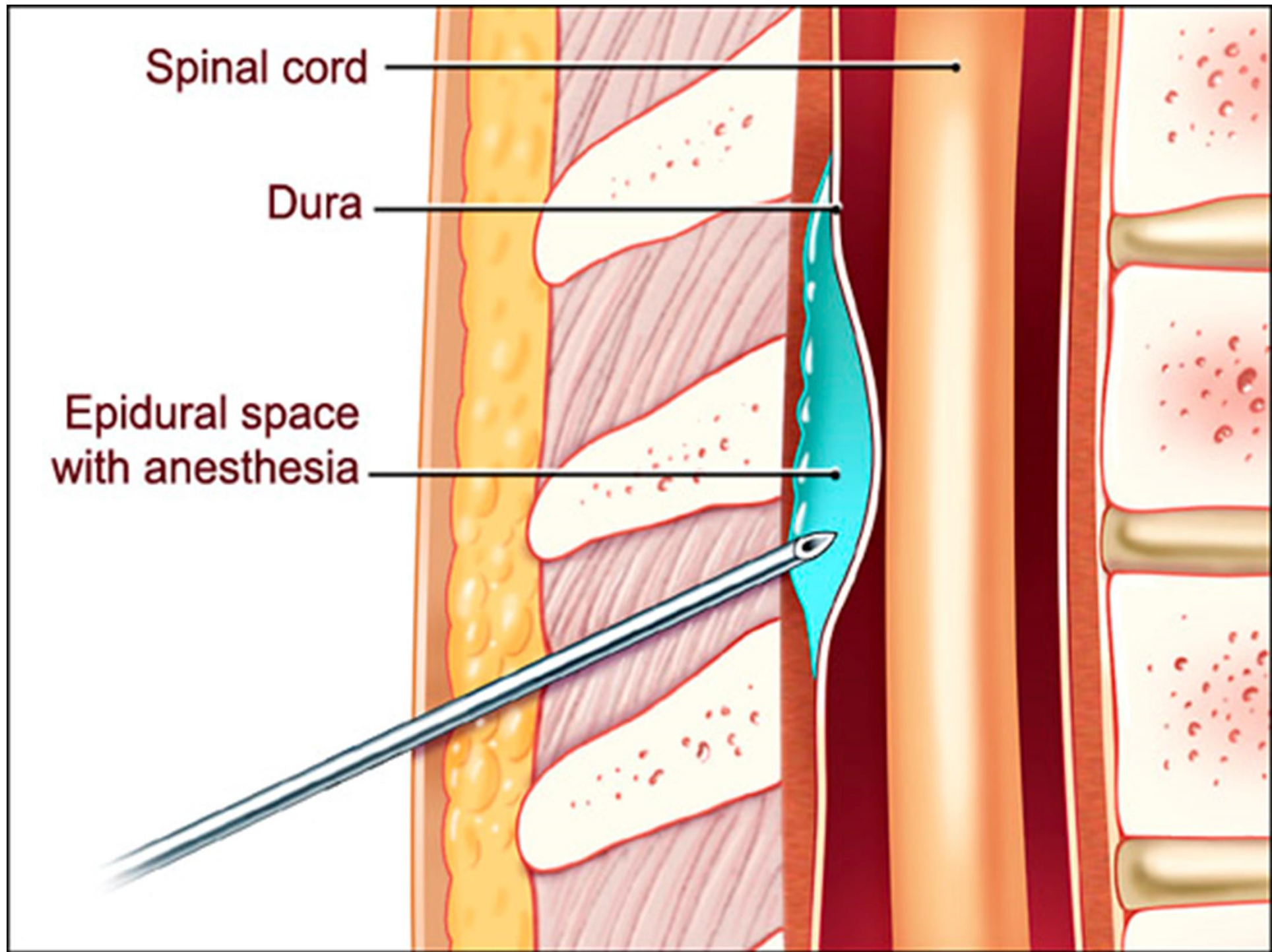
Epidurální anestezie – spatium epidurale

Lumbální punkce – spatium subarachnoideu

- L3–L4, L4-L5: ve střední čáře přes lig. interspinale do

Obaly mozku

DURA MATER (tvrdá plena)

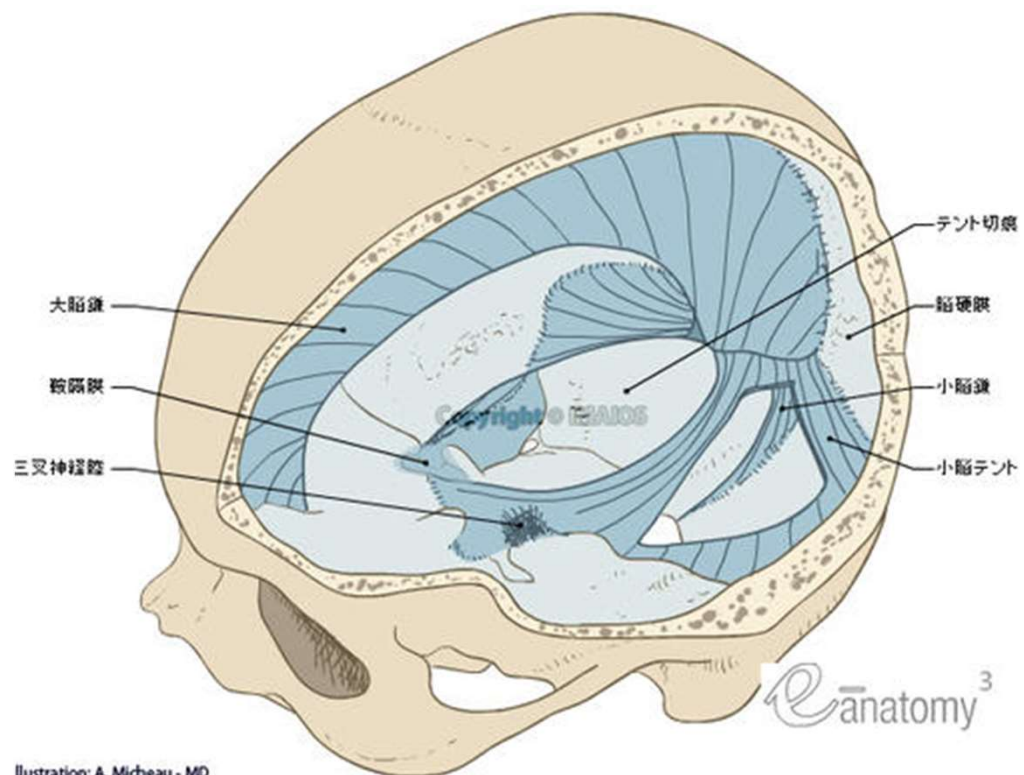
vnější obal z tuhého kolagenního vaziva

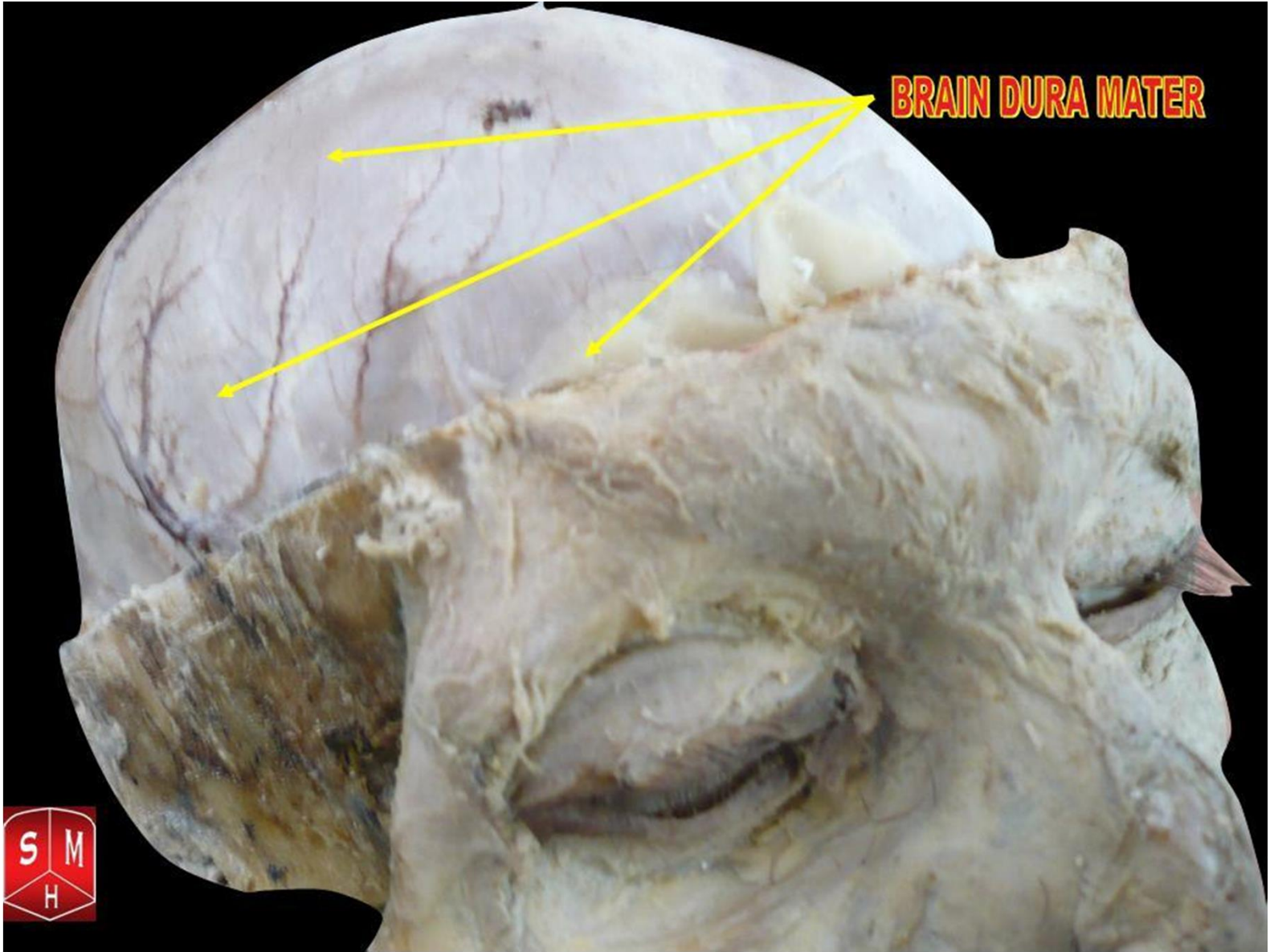
vystýlá dutinu lební (naléhá těsně na periost)

v páteřním kanálu je mezi ní a periostem prostor (tzv. epidurální), vyplněný vazivem a žilními pleteněmi

nevniká do nerovností (rýh, žlábků) na povrchu mozku a míchy (přeskakuje je)

vniká pouze do největších štěrbin mozku, kam vysílá své řasy:

BRAIN DURA MATER

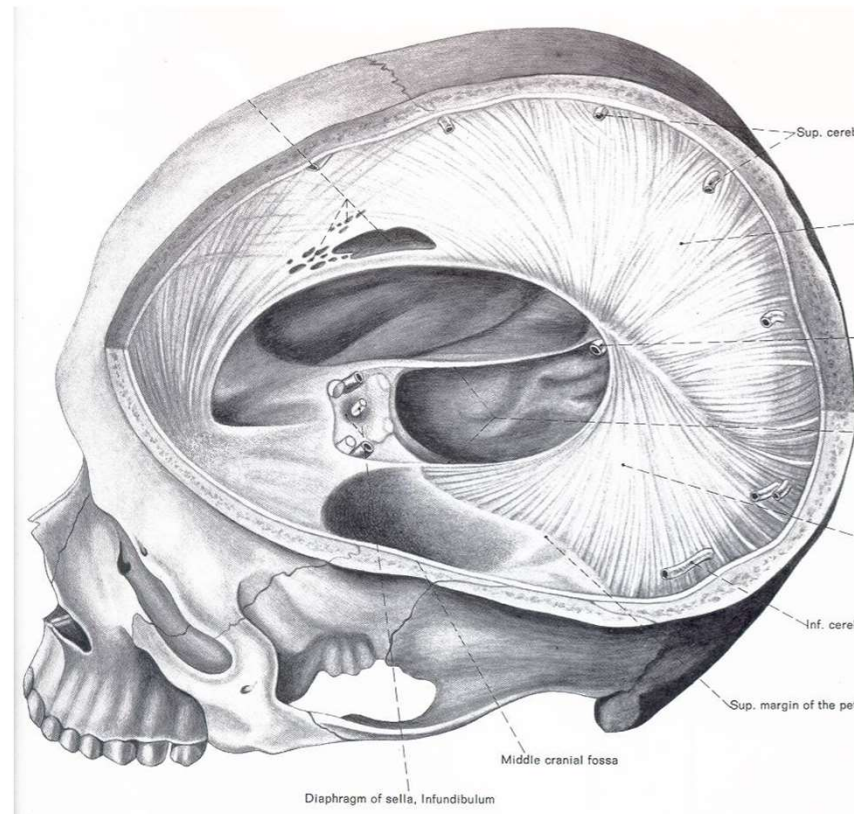
Dura mater

dura mater cranialis

vniká pouze do největších štěrbin mozku, kam vysílá své

řasy: **falx cerebri**
tentorium cerebelli
falx cerebelli

•v jednotlivých řasách a jejich úponech na kost probíhají žilní splavy

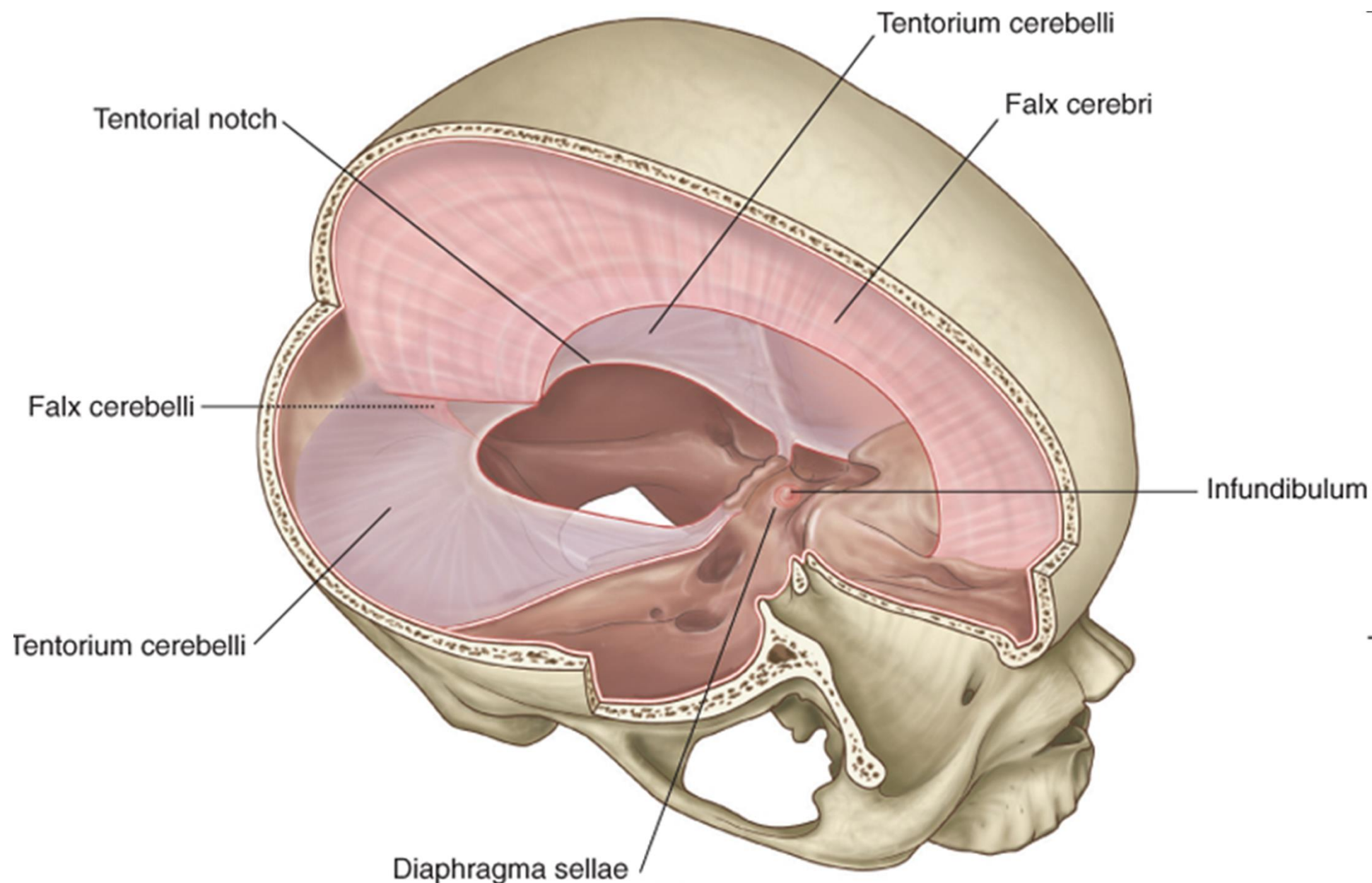
falx cerebri:

- srpovitá řasa
- odstupuje z klenby lební po celém oblouku v mediánní rovině od kosti čelní přes kosti temenní až na kost týlní a proniká do fissura longitudinalis cerebri
- podél vnějšího okraje probíhá významný žilní splav (*sinus sagittalis superior*)
- při vnitřní okraji falx cerebri probíhá zepředu dozadu další žilní splav (*sinus sagittalis inferior*)

falx cerebelli:

- menší srpovitá řasa uložena ve střední rovině
- zanořuje se mezi hemisféry mozečku
- upíná se na crista occipitalis interna
- v místě úponu probíhá menší žilní splav (*sinus occipitalis*)

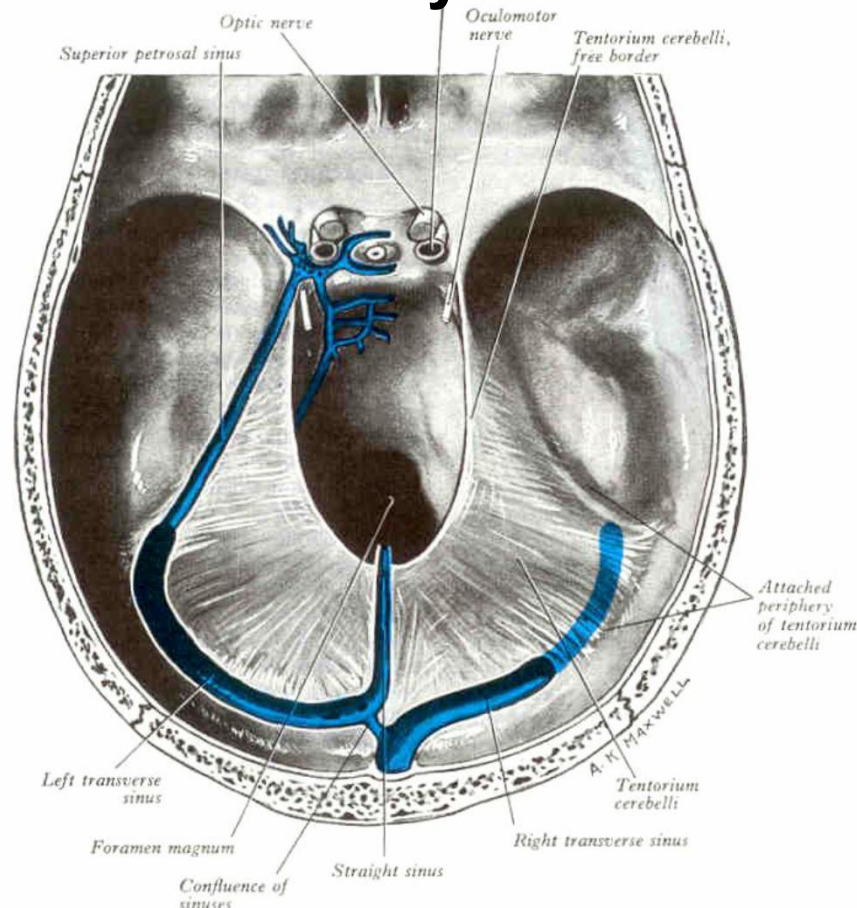

Drake: Gray's Anatomy for Students, 2nd Edition.

Copyright © 2009 by Churchill Livingstone, an imprint of Elsevier, Inc. All rights reserved.

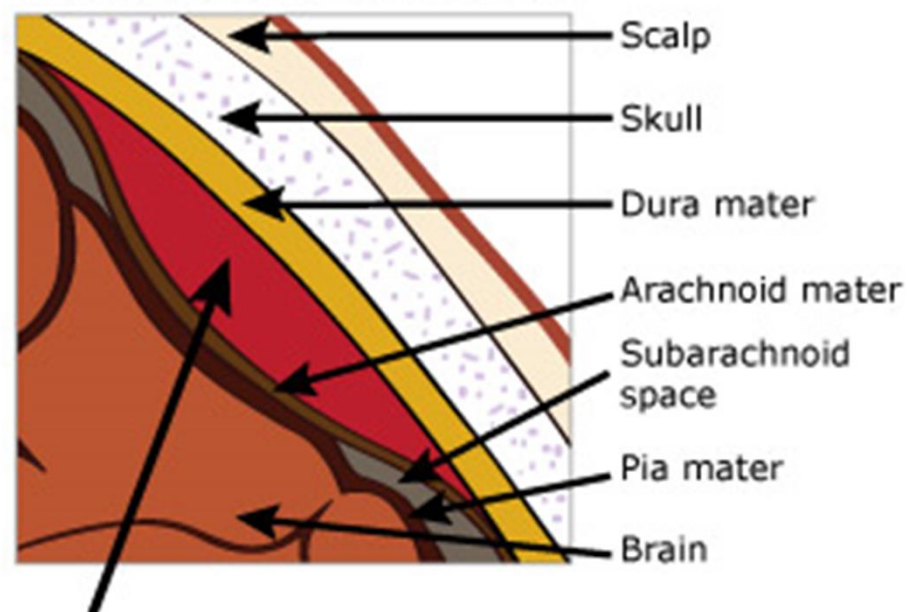
tentorium cerebelli: řasa tvrdé pleny mozkové

- uložena v transverzální rovině, vniká do fissura transversa cerebri (štěrbiny oddělující hemisféry koncového mozku od hemisfér mozečku)
- upíná se k okrajům sulcu sinus transversi na týlní kosti a v jeho úponu tak probíhá velký žilní splav (*sinus transversus*) (pokračuje oboustranně na spánkovou kost, kde se esovitě stáčí a nazývá se *sinus sigmoideus*)

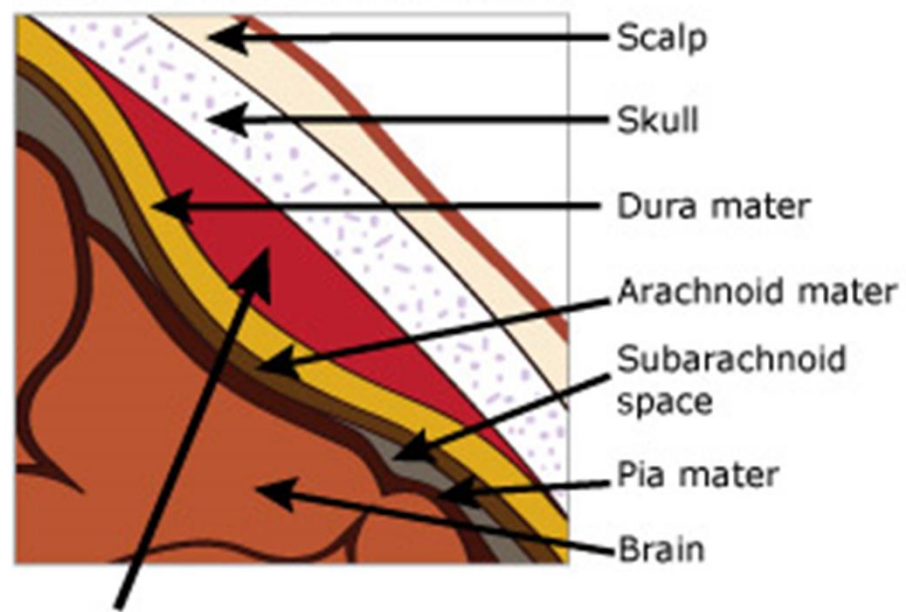

SUBDURAL HEMATOMA

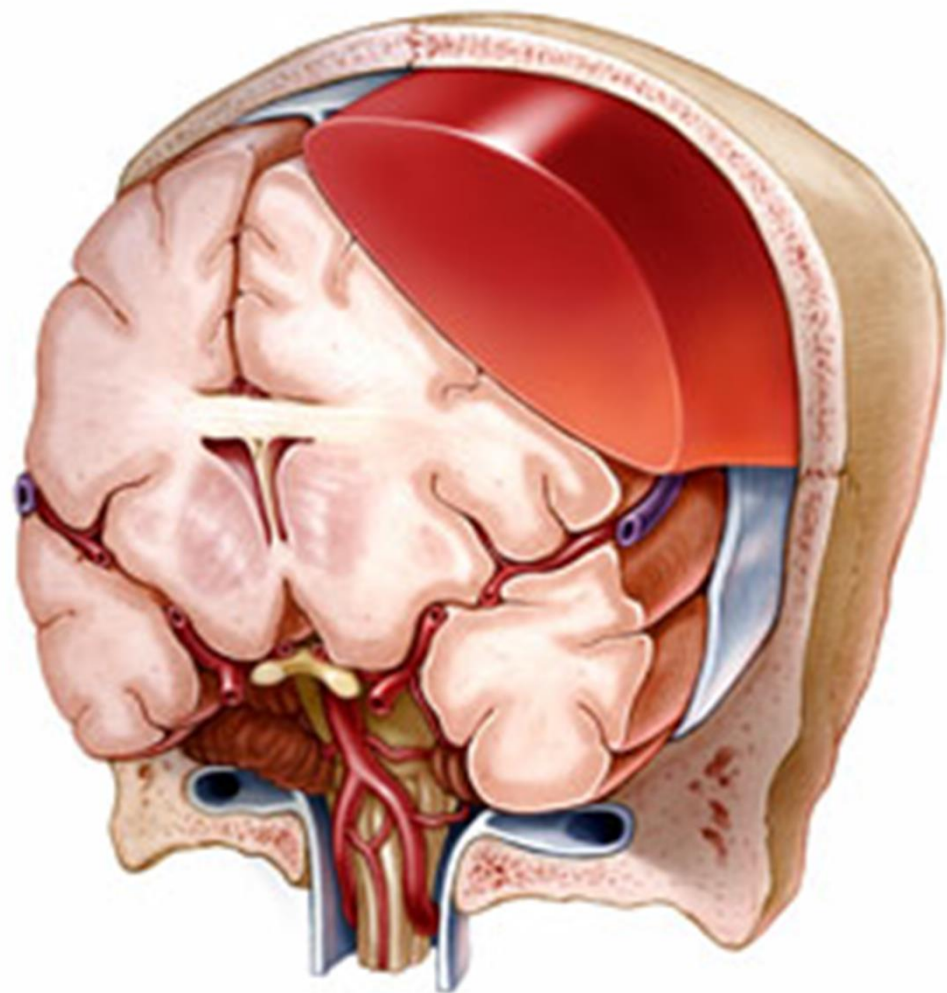

Bleeding into the space between the dura mater and the brain itself

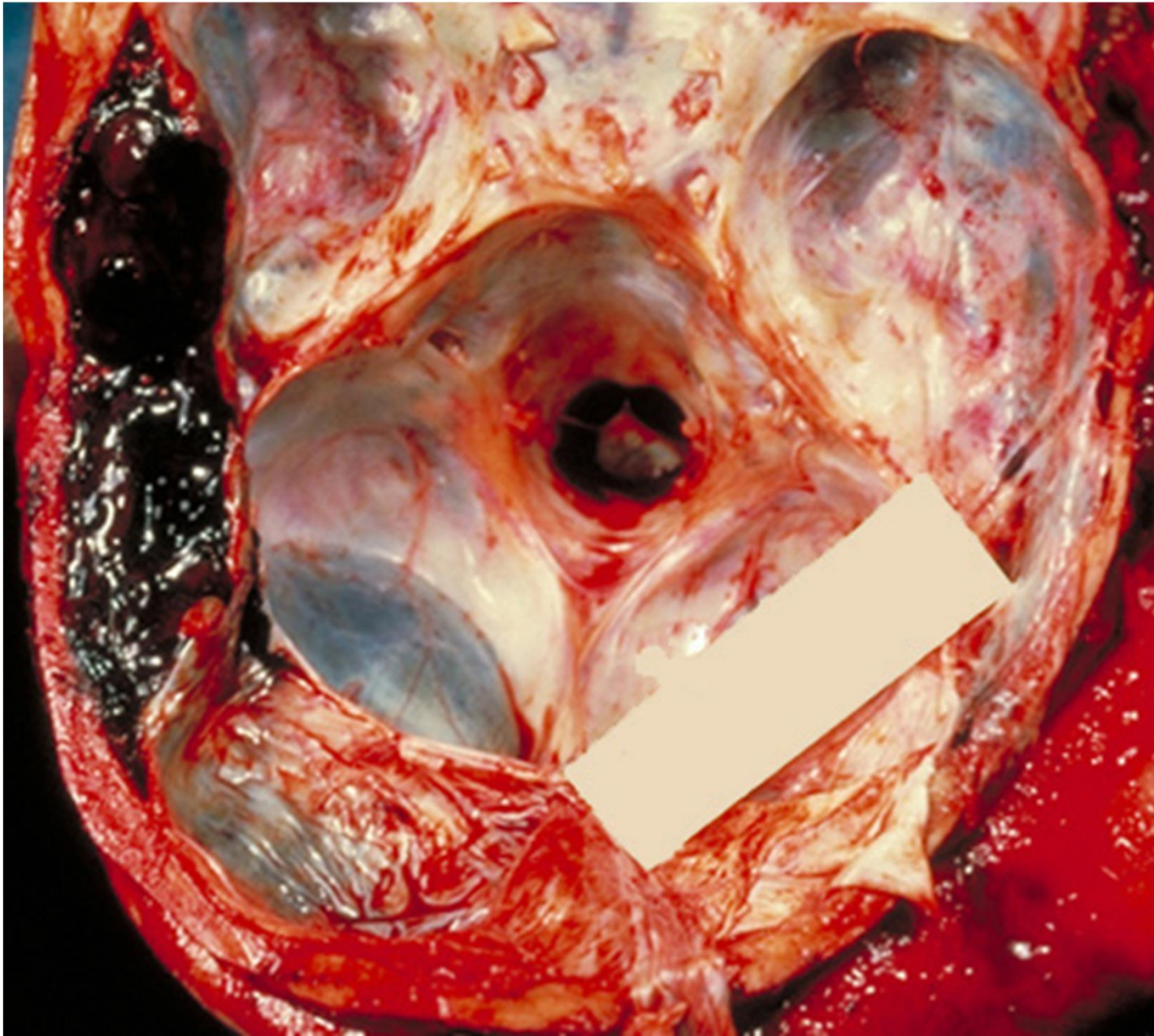
EPIDURAL HEMATOMA

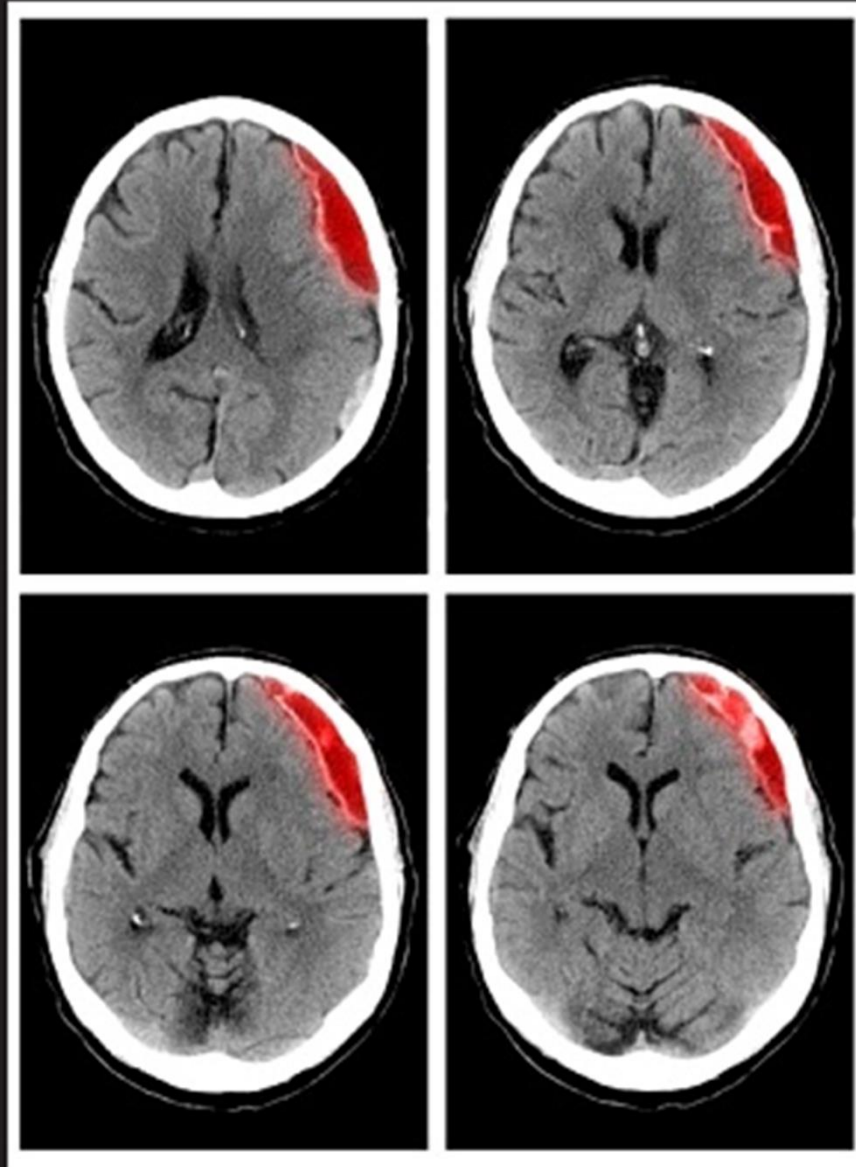

Bleeding into the space between the dura mater and the skull

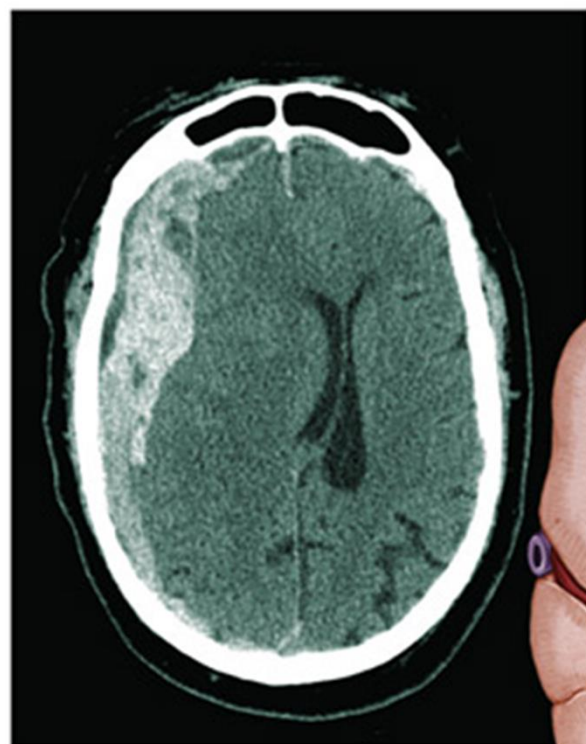
Epidural hematoma

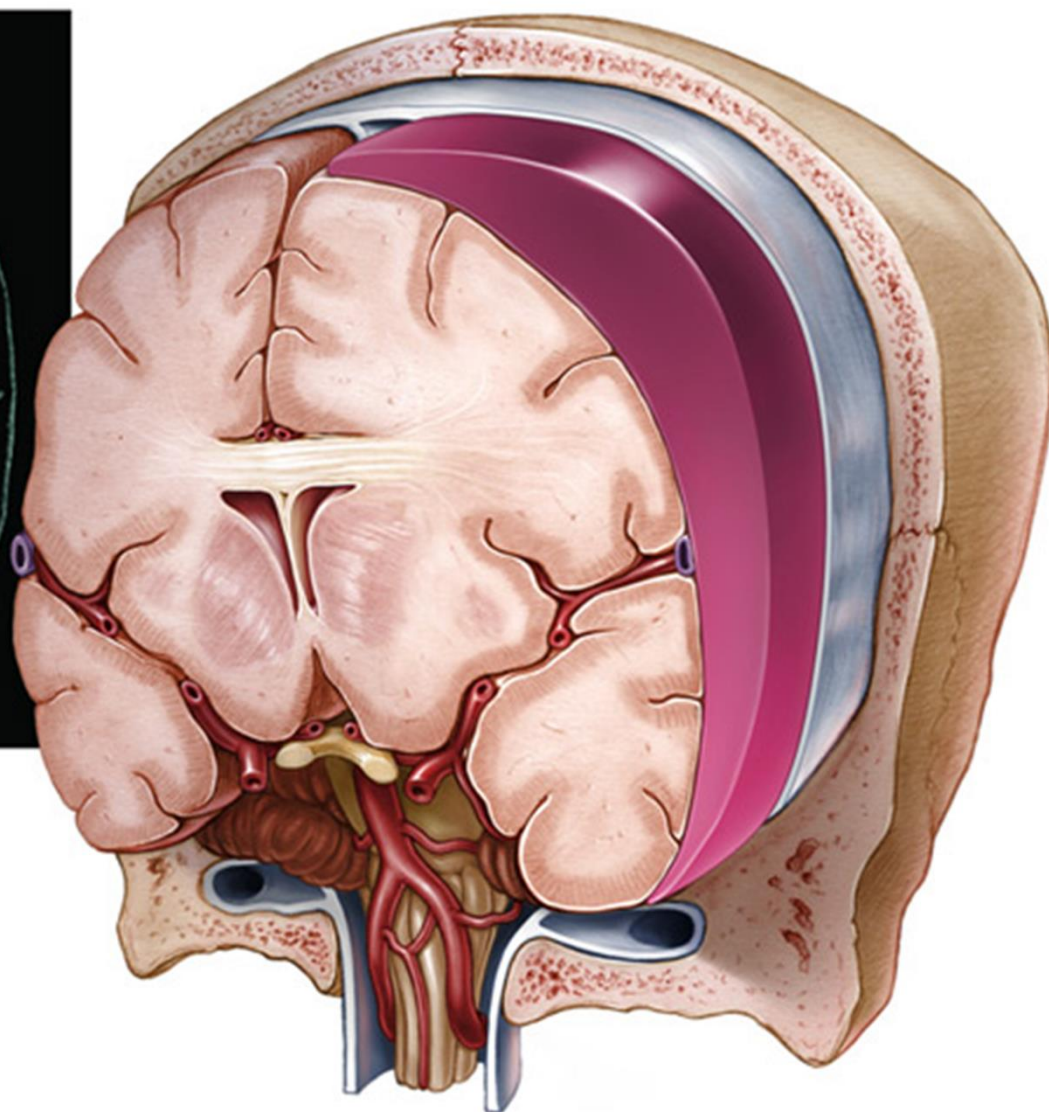

CT scan of the head with subdural hematoma

Subdural hematoma Illustration

Epidural Hematoma

Arachnoidea

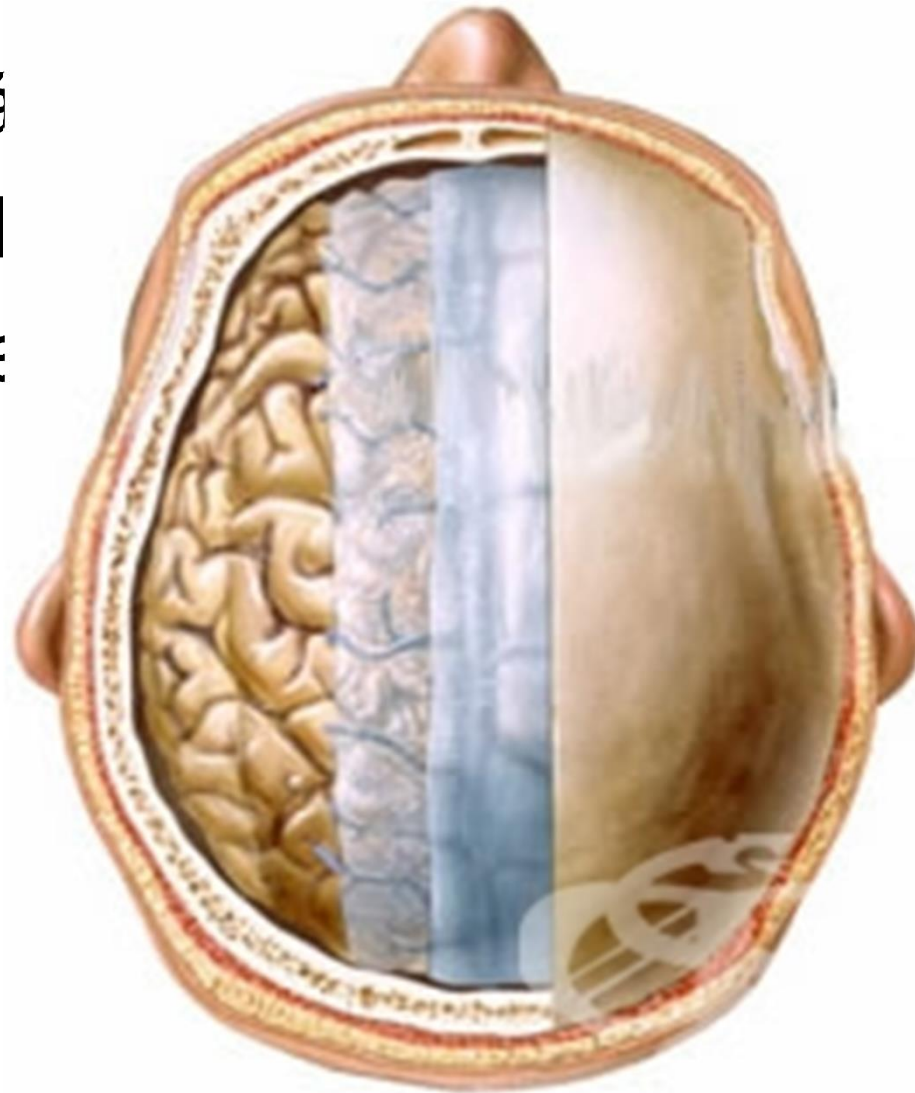
- bezcévná blána
- mezi dura mater a arachnoidea-spatium subdurale
- mezi arachnoidea a pia mater-spatium subarachnoidealis (liquor cerebrospinalis)
- nevniká do rýh a zářezů

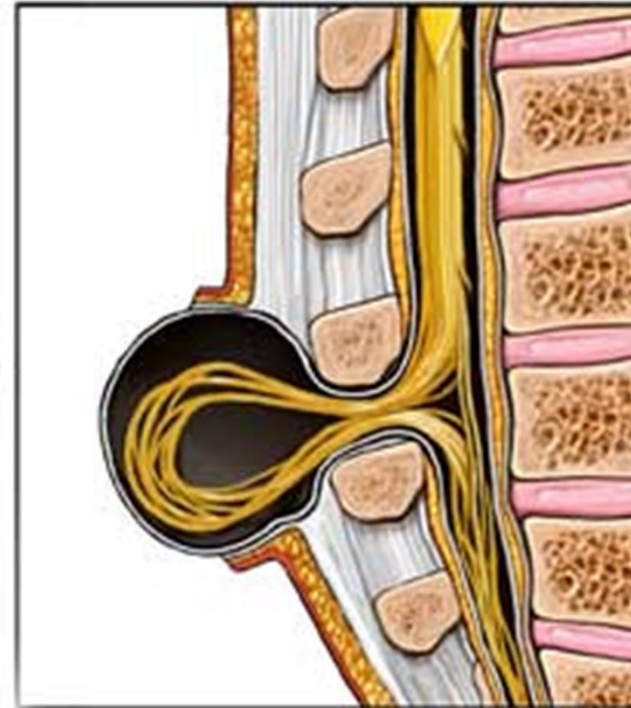
Pia mater

- vazivová
- vybíhá d
- zasahuje

évy

Spina bifida

Defect in vertebrae allows spinal nerves to protrude

Spina bifida occulta

Meningocele

Myelomeningocele

Obrázky:

Atlas der Anatomie des Menschen/Sobotta. Putz,R., und Pabst,R. 20. Auflage. München:Urban & Schwarzenberg, 1993

Netter: Interactive Atlas of Human Anatomy.

Naňka, Elišková: Přehled anatomie. Galén, Praha 2009.

Čihák: Anatomie I, II, III.

Drake et al: Gray's Anatomy for Students. 2010